

Tek. Magyar Nemzeti Múzeum Orsz.
Széchenyi könyvtár BUDAPEST VIII.
Múzeum krt. 14-16.

HONVÉDEINK

Előfizetés és kiadóhivatal: Zombor, Csíhás
Bened u. 3. Tel.: szerk. és kiadóhivatal 207, éjjel
422, nyomda 213.

Felölős szerkesztő:
MUHI JÁNOS

Előfizetés egy óra: 5.20 P., negyedévre
15.— P. Levélcím: Zombor, postafiók
102, csekksz. 74.050.

Honvédeink úgy a támadó mint az elhárító harcokban példamutató hősiességet tanusítanak

**Az Arad-Nagyvárad szakaszról előretört csapataink nagy zsákmányra és jelentős
térnyeresésre tettek szert — Torda és Marosludas szilárdan honvédeink kezén van**

Hivatalos berlini közlés a finnországi német csapatok harcáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti a honvédezőkar főnökének 36. számú hadijelentését:
Az Arad-Nagyvárad szakaszról előretört honvédeink kemény harcokban támadják a He-
gyes és Béli hegység nyugati, valamint északnyugati lábainál Lippa-Borosjenő-Belényes általá-
nos vonalon szivósan védekező ellenséget.

Kolozsvártól délre napok óta súlyos elhárító harcokban állunk a nagy tulerővel és számos
páncélossal támadó ellenséggel. Az ellenséges jelentésekkel ellentétben Tordát és Marosludast sa-
ját csapataink biztosan kezükben tartják.

A nagy kiterjedése miatt nehezen védhető székelyföldi határaink arcvonalát tervszerűen
rövidebb vonalra vettük vissza. Az ellenség támadásait itt elhárítottuk.

Az Északkeleti Kárpátok előterében váltakozó erejű kölcsönös felderítő tevékenység folyt.
Saját vállalkozásaink közül kiemelkedik földi harcokra alkalmazott egyik éjtőernyős csapatunk vál-
lalkozása, amelynek során nagyobb ellenséges köteléket szétvertünk, sok foglyot ejtettünk és nagy
zsákmányra tettünk szert.

Az ellenség az elmúlt héten számos terrortámadást intézett a főváros és több vidéki vá-
rosunk ellen. Vadászaink és léghárító tüzéségünk 47 ellenséges gépet beigazoltan lelőtt.

30 román repülőgépet sértetlenül zsákmányoltunk

Előzetes helyről közlik a hadije-
lentés kiegészítését:
Az előző hadijelentésben már kö-
zölték Arad elfoglalását. Csapataink
gyors és láthatóan meglepetésszerű
előretörése ebben a térségben igen
nagy zsákmányt eredményezett. Zsák-
mányul ejtettünk többek között 30
teljesen sértetlen repülőgépet is.

Kolozsvártól délre igen súlyos har-
cokban különösen kitűntette magát
egyik gyalogezredünk, egyik páncél-
elhárító csoportja, amely Szentágo-
tay főhadnagy parancsnoksága alatt
egyetlen napon 7 szovjet nehéz har-
cokost lőtt ki. Személyes bátorsá-
gával ugyanezekben a harcokban kü-
lönösen kitűntette magát egyik dél-
dunántúli ezredünk egyik lövészsá-
dja, Súlyom Ferenc főhadnagy pa-
rancsnoksága alatt. A főhadnagy el-
szánt harci kedvvel magával ragad-
ta századát is és lövései élén ered-
ményesen harcolva hősi halált halt.

Ugyancsak a Kolozsvártól délre fo-
lyó kemény támadó és súlyos véde-
kező harcokban hagyományos vitéz-
ségével, bátorságával és merész
helytállásával különösen kitűntette
magát egy, a háború során már so-
kat és sikerrel szerepelt páncélos
hadosztályunk. A székelyföldi légvé-
delmi tüzéség súlyos harcokban kis-
méretű és nem páncél-elhárításra
szánt gépgyűjtemény 14 szovjet páncé-
lost semmisített meg, ami csak úgy
volt lehetséges, hogy hős honvédeink
annyira közel engedték magukhoz
az ellenséges páncélosokat, hogy
azok előzőleg két löveget is letapos-
tak. A 14 páncéloson kívül 7 ellen-
séges repülőgépet is megsemmisítet-
tek.

Dacára annak, hogy honvédeink
olyan hősiességgel és bátorsággal

harcolnak, mint az elmondott pél-
dából kitétni, a Székelyföld egy ré-
szét át kellett engednünk az ellen-
ségnek, egyrészt elnyert és rend-
kívül hosszú arcvonalunk miatt, más-
részt azért, mert ez a terület az el-
lenséges területek közé zsákszerű
formában nyult be és nem rendel-
keztünk annyi erővel, hogy ennyi
hátrány ellenére biztosan megvéd-
hettük volna. A Székelyföldnek ez a
kiürítése semmiesetre se végleges és
mindent meg fogunk tenni, hogy ez
minél rövidebb időtartamu legyen.

Német hadijelentés

Berlin, szeptember 16.

A vezéri főhadiszállás szombati ha-
dijelentése közli, hogy a harcok suly-
pontja tegnap is Aachentől délre és
délekeletre volt. Az ellenség össze-
fogott gyalogos és páncélos erőkkkel
megkísérelte itt, hogy Stollbergen
keresztül északkeleti irányba áttörje
a német állásokat. Miután az ellen-
ség a hadianyag legnagyobbmértékű
bevetésével kevés térnyereséget ért
el, a németek ellentámadással meg-
állították. Az ellenség ezekben a har-
cokban 27 páncélost vesztett, Aachen
től délre a Nancytól délre elterülő
térseggig az ellenség számos, több iz-
ben megismételt támadása hiúsult
meg. Különösen eredményesek vol-
tak a német elhárító harcok Vesoul
térseggében, ahol az ellenség meghiu-
sult támadásainál nagy vesztesége-
ket szenvedett. A teljesen szétrom-
bolt Brestben a vitéz német védők
a legsúlyosabb ellenséges tűz és ál-
landó légtámadások dacára elkesé-
dedt ellenállást tanusítanak a szünet
nélkül támadó ellenségnek.

A délkeletmagyar partok kikötőváro-

tok ki. Varsótól északkeletre az SS-
fegyvernem csapatai és magyar köte-
lékek visszaverték a betört ellenséget.

Bauske, Modom és Valk térségében
a bolsevisták páncélos és csatarepülő
kötelékek támogatásával tovább foly-
tatták heves támadásukat. A német
hadosztályok elkeseredett harcokban
meghúsították lett önkéntesekkel, váll-
vetve és a légierők nagy kötelékeinek
támogatásával az ellenség minden áttö-
rés kísérletét. A betört ellenséget azon
napi ellenőrzésekkel visszavertették. A
harcokban 67 szovjet páncélost lőttek
ki a németek.

Német vadászok és a légierők lég-
védelmi tüzésége összesen 92 szovjet
repülőgépet lőtt le. Az észak-norvégiai
vizek fölött a haditengerészet légvédel-
me, a biztosító járművek és egy hajó-
karaván fedélzeti elhárító ágyú 4 ellen-
séges repülőgépet lelőttek és egy szov-
jet gyorsnaszádot elsüllyesztettek.

Az elmúlt éjszaka brit bombázók ter-
rortámadást intéztek Kiel városa ellen.
Egyes ellenséges gépek bombákat dob-
tak le Berlinre.

**TELJESITHETETLEN VOLT AZ A
SZOVJET KÖVETELÉS, HOGY A
NÉMET CSAPATOK SZEPTEMBER
15-IG HAGYJÁK EL FINNORSZÁGOT**

Berlin, szeptember 16.

A vezéri főhadiszállás a követke-
zőket közölte: Amikor Finnország
szeptember 2-ről 3-ra virradó éjszaka
meglepetésszerűen azt a követel-
lést terjesztette Németország elé,
hogy a német csapatokat szeptember
15-ig vonja vissza Finnországból, a
német hadosztályok, amelyek eddig
Közép-Finnországot védelmezték,
majdnem 400 kilométernyire állot-
tak a Botteni-öböl kikötőitől és több
mint 600 kilométernyire az észak-
finn-norvég határtól. Már csak az el-
lenség által nem zavart menetelés is
a Botteni-öböl 20, a norvég hatá-
rig pedig legalább 30-35 napot igény-
yel. Ugy az ellenség, amely ezt a
követelést felállította, mint a finn fő-
parancsnokság, amely a feltételt el-
fogadta, tudták, hogy a feltétel tel-
jesíthetetlen. A feltétel teljesítését
még azzal is akadályozták, hogy az
ellenség szüntelen támadásaival aka-
dályozta a német csapatok elszaká-
dását. A finnországi német hadsereg
éppen ezért szeptember 15 után is
minden mozgásában és intézkedésé-
ben csak saját biztonságának szem-
pontját juttatja érvényre bármilyen
támadóval szemben.

Honvédeink folytatják támadásaikat és jelentős újabb térnyerést értek el Délerdélyben

Berlin, szeptember 16.
A Nagyvárad és Arad közötti szakaszon a magyar csapatok folytatják támadásaikat. Egyes helyeken olyan gyorsan tisztították meg a terepet a románoktól, hogy azoknak nem maradt idejük a hidak felrobbantására sem. Így a délkeleti irányban folyó magyar előretörés jelentős területnyereséghez vezetett.

A német légitörök eredményesen támogatják a magyar csapatok hadműveleteit.

A Maros északi partján sikerült kiküszöbölni a szovjet áttörést. A légitörök ezen a szakaszon egy ellen-

éges územanyagraktárt, 11 páncélost és százánál több járművet megsemmisítettek. A magyar és német csapatok a székelyföldi új arcvonal ellen intézett ellenséges támadásokat az ellenség súlyos vesztesége mellett, sorra visszaverték.

75 szovjet repülőgépet lőttek le, csupán a Balti térség felett.

Varsó vidékén a szovjet utánpótlási vonalak és a lengyel fővárosban lévő bandafészek képezték a német légitörök támadásának célját.

A kárpáti szakaszon eredményesen támogatták a német légitörök a magyar és német hadosztályok harcát.

Az ellenség utánpótlási vonalait határozottan támadták, súlyos károkat okoztak egy román pályaudvaron és

Felhívás Erdély népéhez

Matnoki Veres Lajos vezérezredes, a 2 honvéddandár parancsnoka az alábbi felhívást intézte Erdély népéhez:

»Az ország biztonsága és az ezeréves föld védelme parancsolólag megkövetelte a magyar haderő védelmi harcait. A honvédség csapatai a Legfelsőbb Hadur parancsára harcban állnak az ország elpusztítására felvonuló szovjet és az áruló román haderővel. Hogy a kapott feladat megoldására készek legyünk már meg is mutatjuk; azóta is hatalmas német és magyar erősítések érkeztek. Minden erő és remény megvan a honvédségben ahhoz, hogy akaratát az ellenségre rákényszerítse.

Az arcvonal esetleges hullámzása, egyes területek átmeneti kiürítése senkit meg ne tévesszen. Erre főképpen egyes harcok eredményes vezetése érdekében van szükség. Erdélyt megtartjuk és meg fogjuk tartani! E harcot azonban csak akkor tudjuk eredményesen végigharcolni, ha Erdély lakossága nemre, korra és egyéb körülményre való tekintet nélkül támogatja a harcoló honvédet. Csak így győzhetünk!

Félelemre és aggodalomra nincs ok: csak azt a népet lehet megtörni, amely önmagát, sárakozó, anyagi és önvédelmi harcra képtelen. Erdély lakossága a történelem során számtalanszor tanujelét adta harcos szellemű vitéz magatartásának. Mint a keleti védőbástya

hős katonái, nem egyszer történelmi mértékkel mérve is csodálatosan cselekedtek. Sajnos, ez a szellem — főképpen a megszállás alatt folytatott magyartalanítás eredményeként — megkopott.

Az ellenség ezt a magyartalanítást tudatosan, minden eszközt felhasználva végezte. A magyaros gondolkodáson kívül az önbizalom szorított erős esonkítást: ha élni akarunk, akkor ezt a lelkiállapotot azonnal le kell vetnünk. Minden erdélyi magyar léri és nő, a szeny nyes kötelek alól felszabadulva, a lelkekkel, minden erejével, minden eszközzel, fizettségét nem törve álljon a harcoló hadsereg sorába. Kapott feladatát vonakodás nélkül azonnal hajtsa végre; ha nem kapott feladatot, akkor keresen magának, mert van elég.

Ne engedje senki az árulók szájából károsó hamis híreket a lelkébe! A rémhírterjesztőket jörvényes módon jutassa megérdemelt sorsukra. A vakremüllet a zellenség szövetségese s a legnagyobb veszedelem! Tekintsen Budavár felé, kövessze az emberfeletti munkát végző parancsnokokat, akiknek egy feladatuk van: Erdélyt, és örökségünket minden erővel és eszközzel megtartani! Így éljétek, így gondolkozzatok és így cselekedjétek!

Az első napon elért német elhárító siker megpecsételte a balti térségben megindított szovjet offenzíva sorsát

Berlin, szeptember 16.

Az Interinf. jelenti a keleti arcvonal északi szakaszáról, hogy a balti térségben a Walk—Bauke—Modohn vonalon megindított szovjet offenzíva első napja a német hadsereg nagy elhárító sikerével végződött.

A bolsevisták hatalmas páncélos és légitörök támogatásával

40 hadosztállyal indították meg tömegtámadásukat, azzal a céllal, hogy kiküszöböljék a szovjet északi szárny veszélyeztetettségét és jó kiinduló támaszpontokat szerezzenek Kelet-Poroszország megtámadására.

Bár a harcok tovább folynak, feltételezhető, hogy

a német elhárító sikerrel megtörtént a döntés a Balti államok sorsa tekintetében, a szovjet offenzíva sorsa pedig megpecsétlődött.

A helyzet az, ugyanis, hogy a Szovjet ez alkalommal nem fokozatosan vetette be erőit, hanem egyidejűleg minden rendelkezésre álló erővel támadott s így a visszavert támadást nem tudja újabb erővel tápiálni.

A balti térségben megindult szovjet offenzíva egyhátsík összecsapás-

ben van a Lomsa—Osztrolenka térségben folyó harc tevékenységgel. Lomsától délkeletre a németek kigazították arcvonalukat, hogy elősegítsék a keletporoszországi kapukból való kitörést.

A német légitörök fokozott tevékenységet fejtenek ki a keleti arcvonal valamennyi szakaszán

és különösen a balti térségben támadtak nagy erővel, amivel határozottan támogatták a német csapatok elhárító harcát.

A német csata és harci gépek a romboló és repeszhatású bombák ezreit dobták le, a vadászgépek pedig

Churchill és Roosevelt tanácskozása befejeződött

Londonban rossz előjelnek tekintik, hogy a tárgyalásokról csak kevés hír érkezett

Amszterdam, szeptember 16.

Az angol hírszolgálat jelentése szerint Early, a Fehér Ház titkára közölte, hogy Churchill és Roosevelt tanácskozása ma délelőtt befejeződött, a vezetői beszélgetés megbeszélései azonban

még folynak. Az angol szász közvélemény csalódással fogadta azt a közlést, hogy a tárgyalásokról csak nagyon gyéren érkeznek hírek, ezt rossz jelnek magyarázzák az érkező eredmények szempontjából.

TURUL
Filmszínház — Tel. 328

PÉNTEK — HÉTFŐ

RAKOCZI
INDULO

Főszerepben:

JÁVOR PÁL, DAYKA MARGIT,
CSORTOS GYULA, KISS FERENC,
HALMAY TIBOR.

Az előadások kezdete hétköznap
1/4 és 1/6 órakor, vasár és ünnep-
nap 1/2, 1/4 és 1/6 órakor.

Pótműsor: magyar és UFA hirdó

egy román repülőtéren. Pusztító erővel bombázták az ellenség páncélos és járműszlopait. A megtámadott repülőtéren megsemmisítettek nyolc román repülőgépet, légiharcokbar pedig hatvan szovjet gépet lőttek le

Az angolszászok tegnap se tudták áttörni az olaszországi arcvonalat

Berlin, szeptember 16.

Az Interinf. jelenti az olaszországi arcvonalról, hogy súlyos harcok közben ismét megújult az ellenség azon kísérlete, hogy áttörje a német arcvonalat. Az adriai szakaszon többszáz el-

lenséges páncélos előretörése hiúsult meg.

Riccínétől nyugatra megállították az ellenséget. Kétórás kemény harc után 2.500 szövetséges katona maradt a csataterén.

Fokozódó hevességgel folyik a nagy csata Aachen körüli

Berlin, szeptember 16.

Az Interinf. jelenti, hogy a nyugati arcvonalon folyó súlyos harcok egyre hevesebbekké válnak. Aachentől délre és nyugatra az ellenség elérte a német Nyugati Fal előterét, sőt két erődület már folynak a rendkívül ekeseredett harcok.

Az ellenség támadással mindenütt elszánt német elhárításba ütközik.

A francia Jura vidékén az angolsz-

szok a svájci határ mentén kíséreltek meg előretörést, a németek azonban itt is megelődítették törekvéseiket.

Az Exchange Telegraph jelenti a francia arcvonalról, hogy a 2. angolszász hadsereg fiatal német csapatok ellenállásába ütközött. Ezek a német katonák mind a Hitler Jugend sorából kerültek ki, lelkes harcosok, akik Hitlerrel és a nemzetiszocializmusért életüket hajlandók áldozni.

Átadták a finn bizottságnak a Szovjet fegyverszüneti feltételeit

Stockholm, szeptember 16.

A svéd fővárosba érkezett jelentések szerint a Moszkvában tartózkodó finn fegyverszüneti bizottságot az éjjel 23 órakor a Krembe hívták, ahol átadták a Szovjet fegyverszüneti feltételeit.

Svéd értesülések úgy tudják, hogy a finn országgyűlés tagjai már értesültek a fegyverszüneti feltételekről s eszerint a feltételek Magyarországon megegyeznek az 1944. tavaszán Stockholmban tárgyalt feltételekkel.

Moszkva hírvételei szerint Petsamo szovjetekre került és a bolsevisták ellenőrzés alá jut a finn véderő is.

A jóvátétel összege állítólag 600 millió dollár.

Heisinkil jelentések szerint a finn kormány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a súlyosan megbetegedett Hackzell miniszterelnök helyére új vezetőt küld a fegyverszüneti bizottság-

hoz Moszkvába. A találgatások szerint a bizottság új vezetője Enckel külügyminiszter lesz. Egyelőre a Moszkvában tartózkodó Walden hadügyminiszter vette át a bizottság vezetését.

Hackzell megbetegedését a rádió és sajtó utján közölték a finn néppel. A hír megérkezése után Helsinkiben azonnal államtanácsot tartottak. Még nem tudni, hogy a miniszterelnök — úgy látják halálos — megbetegedése milyen államjogi következményeket von mag után, pillanatnyilag azonban az a helyzet, hogy minden hatalom, így a döntés is, Mannerheim kezében van.

Stockholmban úgy tudják, hogy a finn bizottság még nem folytatott tárgyalásokat a Kreml képviselőivel.

Bulgária bolsevizálása

Stockholm, szeptember 16.

Kairóból érkezett jelentések szerint Szófia lakossága vörös zászlók alatt vonul az orosz hadsereg elé. Az új bolgár kormány rendelkezése a legutóbbi két kormány tagjait letartóztatták. Akik ellenálltak, azokat agyonlőtték. A különböző bandák az egész ország területén élénk tevékenységet fejtenek ki. Szófia teljesen el van vágva az ország többi részétől.

Terrortámadás tiszántuli városok ellen

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Pénteken este északkelet felől néhány száz ellenséges gép repült be a magyar légtérbe és terrortámadást intézett a Tiszántul néhány városa ellen. Károk keletkeztek. Az eddigi jelentések szerint légvédelmünk 3 ellenséges gépet lelőtt.

A magyar kormány felhívása a román kormányhoz a külképviseletek tagjainak kicserélésére

A magyar rádió szombaton több ízben is közvetítette magyar és francia nyelven a magyar kir. kormány felhívását a román kormányhoz. A felhívás a következőket tartalmazza — A magyarországi román külképviselet tagjainak különvonata Lőkősházán tartózkodik, várva a romániai magyar külképviselet tagjainak kü-

lönvonatát a csere lebonyolítása végett.

A magyar kormány sürgős választ vár, hogy a kicserélésre váró magyar diplomaták és konzuli tisztviselők különvonata jól tartózkodik, hogy a parlamentérek a kicserélés módjait a helyszínen megbeszélhessék és a kicserélést lebonyolíthassák.

A horvát katonák nem engedelmessékedtek Titó felszólításának

Zágráb, szeptember 16. A Német Távirati Iroda jelenti: Tito felhívást intézett a horvát hadsereg katonáihoz, hogy legkésőbb szeptember 15-ig lépjenek a partizánok soraiba, mert ellenkező esetben később hazaárulóknak tekintik őket. Most, hogy a felhívásban kitűzött határidő lejárt, meg-

állapítható, hogy a felhívásnak nem volt fogantója és csak egyesek vesztették el a fejüket és hittek a képmutató ígéreteknek. Azok a kevesek, akik átálltak igen hamar életükkel fizette árulásukért, mert a banditák rögtön hadbíróskodás elé állították őket. Más átpártolókat azonnal főbelőtték.

Wuori vagy Paasikivi lesz az új finn miniszterelnök

Stockholm, szeptember 16. Svéd körökben úgy tudják, hogy a finn kormányülés mai ülése után nyilvánosságra hozzák, ki lesz az új miniszterelnök. Azt hiszik, hogy a finn kormány élére vagy Wuori szakszervezet vezetője vagy Paasikivi államtanácsos kerül.

háború tartama alatt nem fejtett ki semminemű politikai tevékenységet. Ezzel szemben Gavbovszki volt belügyminisztert felszólították, hogy hagyja el Törökország területét.

Rosszabodott Heckzell finn miniszterelnök állapota

Stockholmból jelenti a Magyar Távirati Iroda: A brit hírszolgálat moszkvai jelentése szerint Heckzell finn miniszterelnök állapota — akit fegyverszüneti feltételek átvételekor szívizélhűdés ért — rosszabbodott. A bémulás tünetei változatlanok.

Eisenhower valamennyi szövetséges hadserő főparancsnoka a nyugati fronton

Eisenhower átvette a 7. angol hadsereg parancsnokságát is és ezzel a nyugati arcvonalon harcoló valamennyi szövetséges hadsereg az ő parancsnoksága alá került.

AMERIKA DE FACTO ELISMERTE DE GAULLE KORMÁNYÁT
Az Exchange Telegraph jelentése sze-

rint Hull amerikai külügyi államtitkár közölte, hogy az ideiglenes francia megbízott átköltözhet a washingtoni francia nagykövetség épületébe.

Ez az intézkedés azt jelenti, hogy Amerika »de facto« elismerte De Gaulle kormányát.

„Csak ne volna olyan jó a tűzérségtek“

Az oroszok tüzei támogatják a hadvezetést. Ott állnak az egyik ütegállásnál. Dörögnek a 15-ösök. Állandóan vizet pokróccal kell a csöveket takarítani, mert átűzödnének a sok kilövésből. Izzadva dolgoznak a tüzei. Kiáltások: a lövedékeket vezénylik. Aztán össztűz, sortűz. És dörrenések... fülszaggató dörrenések...

Gyalogságunk vonul előre a dombtetőre reteszállásba. Távcsovel nézzük, mikor tűnnek fel a támadó muszkák...

De nem jönnek. Mi történt itt? Siklós Imre zászlós egy messze elő lévő ukrán házból vezette az osztálylüzet. A tűzérzászlós többszöri parancs ellenére is helyén maradt. 300 méterre volt tőlük az orosz rohamgyalogság és aknáta, lötte a házat. Siklós mégis rendületlenül diktálta a távbeszélőbe a figyelőjeleket. A tűzérséggel 200 méterre a ház elé veretett sokszor, hogy szétzúzassa a támadó oroszot.

Bodzsár István őrmester és Kasuba

András Őrvezető a padlásról géppisztolyozták a szívárgó muszkát, hogy fel ne kelljen adni a figyelőhelyet. Hullt az orosz rakásra a figyelő előtt de mégis jöttek sűrű sorokban. Jöttek fedezés nélkül az alkoholtól lefogyó fejfel. Mikor egy-egy lövedék lecsapódott 5-6 repült a levegőbe szétrozsolt testtel. A padlásról ömlött rájuk a géppisztolytűz. És verte őket majdnem a ház előtt a 15-ösök lövedéke.

Siklós zászlós diktált, lelkeivel szinte fogta a lövegcsöveket és emelte rántotta a helyes irányzatra... És megtorpant az orosz. Előrelendülő gyalogságunk aztán beléje lökött s nyomta, hajtotta hátra...

Ezért nem láthattuk a muszkát a dombok peremén.

Füzt az égen orosz bombázók jéentek meg. Keresték lövegünket. Körülverték bombákkal a tüzelőállást. De tüzelésük nem állt le. Háromszáz méter távolságról izzadva hozták vállukon a nehéz lövedékeket. Legelhárító fegyverek kattogtak, dörögtek. Az orosz pilóták nem tudtak pontosan tologzni. Egy gépet találat ért. Egyé zuhant le. A bentlevők ejtőernyővel kiugrottak. Ugy himbálóztak a levegőben, mint a pokolból kirugott ördögök.

Az első gépet követte még egy. Aztán ismét kettő... Egy ötödiket is talála ért, de az elmenekült, betegesen huzva, mint az átlótt keselyű, amit már csak ösztöne irányít.

A légitámadás elmúlt. Sérteletlenül okádták a tüzet ütegeink és tüztámogatásuk mellett ellentámadásba lendült gyalogságunk.

Az egyik löveg né éljeneznek a tüzei. Mi történt? Hajkó György tizedes jött vissza. Távbeszélő vonalat vizsgált a tüzer és közben elfogták az oroszok. De Hajkó György megszökött, visszajött.

Ujabb hír jön távbeszélőn, Bagdi István hdp. őrmester az osztály felderítője jelent. Az orosz rendületlenül özönlik hátra. Kétszeres az öröm, mert Bagdi teleről is lemondta. Ő is kint maradt a felderítőben, mikor gyalogságunk hátravonult. A felderítőt belötte az orosz, de Bagdi kitartott helyén.

Az oroszok tüzei támogatják a hadvezetést. Ott állnak az egyik ütegállásnál. Dörögnek a 15-ösök. Állandóan vizet pokróccal kell a csöveket takarítani, mert átűzödnének a sok kilövésből. Izzadva dolgoznak a tüzei. Kiáltások: a lövedékeket vezénylik. Aztán össztűz, sortűz. És dörrenések... fülszaggató dörrenések...

Mikor délutánra tűzérsgünk támogatása mellett, keményen megkapaszkodott gyalogságunk új állásába, két német tiszt érkezett a szomszédos német arcvonalról. Csak ennyit mondtak tűzérsgünknek: Maguknak köszönhetjük mi is, hogy átkarolás veszélye miatt el nem hagytuk állásainkat...

Tüzei mesélik, hogy hangszóróval gyakran ákiabálnak az oroszok: »Csak ne volna olyan jó a tűzérsgtek«. Különösen a 21 cm-esre haragszanak nagyon. »Rátok fáj a fogunk« kiabálják át sokszor...

Dr. László István
haditudósító

Megkönnyítették a gazdák nyersolajbeszerzését

A fennálló vasuti szállítási nehézségek mellett gyakran megtörténik, hogy a gazdák mezőgazdasági célra használt motorok üzemanyag szükségletét a helybeli, vagy a közeli községekben lévő ásványolajlerakatokból beszerezni nem tudják. Az ebből adódó nehézségek részbeni megszüntetésére a pénzügyminiszter 2.220-1944. P. M. sz. rendeletével megengedte, hogy a mezőgazdasági célra használt motorok hajtására szolgáló kedvezményes adó- és kincstári részesedéstételi ásványolajtermékeket és nyersolajat a gazdák bármelyik ásványolajfinomítóba közvetlenül is beszerezhessék. A kiadott pénzügyminiszteri rendelet elsősorban azoknak a gazdaságoknak jelent nagy könnyítést, amelyekből nem túlságosan nagy távolságra ásványolajfinomító van, mert a szükséges üzemanyagot akár egyedül, akár pedig többben összeigva, vagy felváltva tengelyen elszállítják. Az így történő beszerzéseknél az ásványolajfinomító nevére kiállított megrendelőjegyeket a gazdaságra nézve területileg illetékes pénzügyi szakasszal szabályszerűen láttamoztatni kell. (MTI)

Két napig orosz fogságban

Ahonnán a véletlen szabadított ki egy magyar zászlóst

1944. augusztus hó Gépkoosin, mintha érezte volna, hogy nem lesz jó tovább dőcögni ezen az erdei dűlőn, erőlködve nyelte a poros kilométereket.

De meg kellett találnom a gyalogezred parancsnokságát. — fontos jelentést vittem az ezredes urnak.

A nap már magasán járt az égen, amikor átrándultunk egy bukkanón s nem akartam hinni a szememnek. Amikor felkapaszkodtunk a domb hátára, alattunk, az erdő árnyékában kucsmás lovasok közeledtek.

— Ruzsík, a teremtsit! — mondotta Thurzó Károly, a gépkoosi vezetője és szemvillanás alatt leugrottunk a kocsirol. Rántottam is már a géppisztolyom gombját s beléjük eresztettem egy jó hosszú sorozatot, azzal meghuzódiam az egyik fatörzs mögé.

„Még élünk, zászlós úr!...”

Arra is volt még időm, hogy betöltsem az új tárat, aztán elkövetkezett a szörnyűség: csülfőtököt mondott a gép piztyolom!

— A parancs! — gondoltam nyomban s örült idegességemben állig túltam a papírosát a sarkammal fölbe taposni: a rádióval kapcsolatos titkos ügyeket, jeleket vittem az ezredparancsnokhoz.

Tűzes csik vágott végig az arcomon: korbáccsal vertek és úgy oldalbarugott egy otromba csizma, hogy elakadt a lélekzetem.

Elborult az agyam a fájdalomtól, de nem roskadtam össze: az ösztön mozgatta a lábamat és sipolt a tüdőm, mint a fujtató, de önkívületben is futottam tovább. Mert hallották a lovak között s ha elbuktam, akkorát vágtak rám korbáccsal, hogy a fájdalom megtízszerezte az erőmet. Három végtelenül hosszú óráig tartott ez a kinszenvedés, ez a gondolatlan, állati ut s akkor lerogytam a porba. Egy egész hadosztályba jtköztem bele s nevetnem kellett magamon, hogy a feayóttik védelmében egyetlen géppisztolyval szembezálltam ezzel a hőmezzel.

— Még élünk, zászlós úr!... — mondotta rekedten Thurzó Károly, és mosolyogni próbált, miközben felhasadt szájáról lenyalta a vért. Csak a szemem láttam, hogy nincs többé remény. Nem voltam egyedül: haszonnyolcan voltunk pontosan, fogoly magyar és német katonák, de volt köztünk polgári ruhába öltözött lengyel is szép számmal.

— Robotra megyünk, párat meg kivégeznek, főleg, akik ellenálltak erősen! — mormogta egy ruszin fickó, akinek az ütésektől megkékült az arca, mint a szilva. Értette a beszédet s megtudta, hogy nem vezetik ki valamennyi foglyot, néhány remélheti, hogy elkerül Szibériába.

Valami guvásfőforma lötyöt ódtak elé, meg egy kis kölest. Megtettem az utolsó szögig nagy szükség van minden erőre, hogy kibírjam a özei jövót. Fásult és összelört az emlérem, málló emlék rajzik a lelkemben s olyan az élet, mint a mult elérhetetlen és reménytelen. És mégis: amíg az ólom nem állítja meg a szív dobogását, hiszik az ember, az ösztöne ragaszkodik az élethez görcsösen...

A néma hadsereg

Újra felkereskedtek a lovasok és futottunk a lovak között tovább. Jó messze északra jártunk már. A Besárd-iránytárat elvették persze, az

órámát is letépték a karomról, de pillanatra se vesztettem el az északi irányt, ebben láttam az egyetlen, halovány reménysugarat. Fűrésa armádiába csöppentem: hang nélkül, szólanul lovagoltak órákon át, mint egy néma hadsereg. A tisztek se szóltak, csak intették a parancsokat.

Sztalin se ismeri ki magát talán a sok egyenruha között: vászonnadrág, puhaszaru csizma és halálkópeny volt a legtöbbször, de egyik lanyérsapkát viselt, a másik süveget, harmadik valami esucos csákót és akadt olyan, akinek a fejét a tűző napsütésben is barna szőrkuksma melengette. Kevés köztük

az orosz regények szálas, robusztus, szöke parasztja: sovány kis fickók, sárgára égett a bőrük s látni koravén arcukon, hogy elcsigázta őket a háboru.

Egy faluban szétosztották bennünket. Kétfelgen maradtunk a fegyveres öregek között, a többi pedig magával vitte a lovashadosztály — robotra.

— Nincs már sok időnk, zászlós úr! — mondta Thurzó Károly és a szemem be nézve: — valóban kihallgatnak talán, aztán könyörtelenül kivégeznek bennünket a falu szélén...

Aztak valami kávét és vitakoztak jó negyedórát, akkor aztán közbeszólt a végzet.

Segit a véletlen és a szalmakazal

— Nyemeckil — ordította az egyik kucsmás ór, de akkor már ontotta is a tüzet a géppuska és kattogtak a géppisztolyok. A vörösök a földre vágódtak, igyekeztek a zürzavarban valamilyen rendbe verődni, de már benn voltak a faluban a német lovasok.

Urísten, vagy az oroszok önének le, vagy a németek, akik nem tudhatják, hogy ki vagyok!

Szalmakazal sárgult az udvarban, oda ástam be magamat. Zízzenek mellettem a szalmán a lövedékek egészen kicsire huzódtam össze a kazal közepe. Aztán német szót hallottam, elhallgatott a puskaropogás, — a vörösöket elsöpörte a véletlen.

— Kamerád, magyar vagyok! — ugrottam elő a kazalból s a német fick meg is ölelték örömkömben: akit már fenyegetett az elfogatás veszélye, az öreg frontkatona tudja csak megérteni

kétségbeeséstől és örömtől örvénylő lelkemet.

Négyen ülünk az asztal körül: Boldizsár Lajos, a századnak az oroszoknál vendégeskedő rádiósa, Cs. M. főhadnagy, Torday Farkas György zászlós és jómagam, aki véletlenül csöppentem éppen ilyen nevezetes napon hirdósok közé.

Beköszön Thurzó Károly Ervezető is: két nap és két éjel busult 5 is a vörösök között, aztán a rajtaütésnél meghuzódott az istállóba s most ő is itt van.

— Ma éjjel én viszem az új jelentést, ha van valami különös parancs! — mondja Boldizsár Lajos és vizsgálja kezdi a térképet...

Ferenczy János hadapródvezető hadparancsnok.

Japan háborus arca

Tokióból írja az Európapress levelezője: Aki négy évvel ezelőtt elhagyta Japánt és ma ismét felkeresi az országot, azonnal észreveszi a háboru hatását az élet minden pontján. Japán azelőtt a sokezer kis üzlet ország volt. Ma ezeknek a kis üzleteknek a többsége már zárva van, illetőleg most készülni bezárnai, mert Japán tegeverkezési iparának minden rendelkezésre álló erőre szüksége van. Az utcák korábbi színpompás képe is megváltozott. A fényreklámok és az utcai kivilágítás is meg hátrált a háboru követelményei előtt. Repeszkek ellen védő futóárkok húzódnak az utcákon, a házak között. A japán nők öltözéke is szerényebb és kevésbé színes. A férfiak ruházkodásában a khaki szín az uralkodó. A bérutók kiesése és a magánkocsik behívása folytán erősen megnövekedett a villamosra és autóbuszra utal: közönség száma. A túlzufolt közlekedést úgy próbálják javítani, hogy a villamosokból és autóbuszokból részben kiszedik a padokat. A háboru hatásának jellemző tünete a szomszédok közeledése egy máshoz. Régebben a család a legkisebb egységet alkotta és a szomszédok annak ellenére, hogy több évig éltek egymás közelében, mégis alig ismerték egymást. Ma a »szomszédászai-egyesületek alkotják az öszekötő kapcsolatot a családok között. A legtöbbször öt családból kialakult »egyesületek« tagjai között szoros baráti viszony lött létre. Ezt különösen az ellenséges légitámadások fenyegetése teremtette meg. A japán élet képe a háboru hatása alatt bizony alaposan megváltozott. Nagyobb egyszerűséget, kisebb kényelmetlenségeket és a helyzetből kifolyó más népszerűségeket látni a népek elvisele.

Japán, a kimonók országa, áttért a praktikus háborus öltözködésre. Az eddigi Japán utcai tarka, színpompás képet nyújtottak, az idegen szemelőb bámulva gyönyörködött az asszonyok gazdagon díszített színes kimonóiban, az úgynevezett »obi«-khan, amelyeket harmonikusán egészített ki a hozzátartozó szöles öv. Ezek a ruhák ma nincsenek többé. Helyettük a mai Japán dolgozó női társadalmja az úgynevezett »Mompel«-t hordja, mely egy munkaruhához hasonló szabású és színű bő nadrág. Ezt a ruhadarabot a kimonó fejébe huzzák, hogy a munkánál több mozgási szabadságot biztosítson, továbbá, hogy a légiriadó kálmával a pincékben meg ne fázzanak és az ol-táznál is könnyebben segítségkeshessenek. A japán nők sokat emlegetett széperzéke és húsága, a mai világban teljesen háttérbe szorult. Gyakran ez a Mompel nem egyéb, mint apjuktól bátyjuktól örökölt nadrág, amit valamilyen övvel erősítenek derekukhoz. A felső részük, amennyiben ezt a ruhadarabot nem egyszerűen a kimonók fejébe huzzák, egyszerű bőjuju blúz. Az utóbbi időben gyakran látni nyugati mintára szabott nagyzsebes felsőrészeket. Tekintve, hogy a háboru alatt a női ruhanyagok vásárlási lehetősége Japánban is korlátozott, így a régi gyönyörű selymeket igyekeztek átalakítani a háborus céloknak megfelelő munkabluzokká. A légiriadó előírásához tartozik, hogy a nadrágot a bokánál össze kell szorítani. A nők ezt az előírást úgy tartják be, hogy tarka szalagokat kötnék bokáikra, melyet egyúttal a nadrág-szélét is összefogják.

A férfi egyenruha, az úgynevezett »Kokubin Yofuku«, egyöntetűen sötét-

Uj szabadalmazott NAPRAFORGÓ. CSEPLŐGÉPEK motorral is, azonnal raktárról szállíthatók. — Különböző négylyuku MORZSOLÓGÉPEK golyócsapágyon, napraforgócséplésre átalakítva, igen JUTÁNYOS ARON — Kálapáncsos darálógépek, minden nagyságban és kivitelben. — CERETAN buzacsovázószer. — Generáljavított traktorok és traktorkalékok, különféle gépek, új és használtak, amíg a készlet tart. **Löchel Frigyes** zombori telepén kaphatók

zöld színű katonaruha és ehhez tartozó sapka, melynek formája kb. olyan mint Németországban a munkaszolgálatosoké 1944 év elején azonban ezt is praktikusabbá tették, amennyiben a posztósapka helyett könnyű szálmából készült sapkákat állapítottak, melyek a cég a hatóság vagy a katonai alakulat felzése, melyhez az illető tartozik, szintén megtalálható.

A déli népek öltözködése a napsugaras Tokió ruházatán is hatással volt. A katonai felszereléshez hozzátartozik egy rövid nadrág is, amelyet a trópusokon hordanak. Ha rövidüljön ingerlőnek, hozzátartozó rövid nadrággal, akkor biztosan feltehető, hogy viselője a Filippi-szigeteken harcolt, ha pedig fehér saigor-lenből készült fehér ruhát látunk, akkor mindjárt tudhatjuk, hogy ez a japán katona Indokinából lött.

A japán öltözködés mindenképpen praktikus utakon halad. Az európai me rev konvenciókat nem ismeri. Egészen társasági öltözetnek számít: egy vékony ing, hozzátartozó rövid vagy hosszú nadrággal. Gallért, vagy nyakendőt csak elvétve látnak. Ehelyett divatos az u. n. »Tosog« egy izzed-ságtörő kendő, amelyet az övbe dugva viselnek. A sötét, magasán záródó diák öltözetet a hozzávaló ernyősapkával már kevesen viselik, mert az egyetlen hallgatónak legnagyobb része katona. A ruhákon mint újdonság találató egy kis paizs, amelyen a tulajdonos neve, címe és vérségi csoportja van feltüntetve. Nem szabad azonban a japán városok utcáinak háborus forgatagából a tengerész hófehér egyenruháját sem kihagyni, amely ezt a még most is tar ka, színes és megragadó képet a legharmonikusabban egészíti ki.

Nyiltér

E rovatban közöltekkert sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Tisztelettel értesítjük T. tagjainkat, hogy irodánkat Petőfi utca 7 sz. alá helyeztük át.

Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmafások Országos Szövetségének Zombor és Vidéki Szakcsoportja. Telefon 346.

DÉLVIDEK
POLITIKAI NAPILAP

Mindent lát
Mindent hall
Mindent megír

Ára 20 fillér

Minden trafikban kapható

Zombor — iskolaváros

Polgári iskolák a népi műveltség szolgálatában

A polgári iskola sokáig valami kényszerzsidó, különös átmenet volt az elemi népiskola és az „igazi” középiskola — gimnázium, reál — között. Az „igazi” középiskolák tanárai — ma ugyan már nem, mert a maiak sokkal szélesebb látókörű emberek — sokáig lenézték a polgári iskolai tanárokat, akiknek még a „tanár” címhez való jogát is kétségbe vonták.

Hősi éneket kellene írni pedig ezekről a polgári iskolai tanárokról. Amíg a szövegek „népi Magyarországból” valóban szélesebb műveltségi körökre támaszkodó népi Magyarország kontúrjai kibontakozhattak, addig ezek a polgári iskolai tanárok magukra hagyatva harcoltak népi műveltségért. Kicsi kenyérükkel és mérhetetlen kitűréssel indították el a gondolatot, amely napjainkban az intellektuális körök érdeklődését végre őszintén fordította a magyarság tömegei, a mezőgazdasági és ipari munkásság felé.

S mikor már divat tudni népi irodalomról, mikor már nem szégyen hallgatni a Kodály—Bartók—Bárdos gyűjtötte egyszerű parasztdalokat; mikor már szellemiségi és politikai életünkben is állandó, sőt legfontosabb téma a nép: köszöntse ennek az irásnak bevezetése a hőseket, a névtelenekeket, a polgári iskolák tanárait, akik ezt a felülről lefelé irányuló érdeklődést hosszú évtizedek munkájával harcolták ki.

A zombori polgári iskolák

A középfokú népnevelés szolgálatában a zombori polgári fiú és leányiskolák ugyanazt az úttörő munkát végezték a nép kulturérdeklődésének felkeltése terén, mint általában a többiek az ország más mezőgazdasági és iparvidékein.

Fiupolgáraink 35 éves multra tekinthet vissza, a leánypolgári a múlt tanévben töltötte be fennállásának negyedik századát. Mindkét intézet létszáma az 1932—43 évig fokozatosan, sőt rohamosan emelkedett, ami azt jelenti, hogy népünkben megvan a hajlandóság a műveltség elemi fokozatú tudásanyagának befogadására.

A zombori fiupolgáraink 1920—21-ben csak 121 növendéke volt. Ez a szám az 1942—43-as tanévig 461-re emelkedett s csak a legutóbbi évben esett vissza 383 főre, amit bizonyára nem a kulturális igény hiányának, hanem a háborús helyzet körülményeinek terhére kell írunk.

A leánypolgári népességi statisztikájából csak az utóbbi négy tanév adatai állnak rendelkezésre, de ezek is ugyanezt a képet mutatják. 1940—41-ben 252, következő évben már 375, azután 410 leánynövendék iratkozott csak a legutolsó háborús évben esett vissza a létszám 384 főre, ami megint a háborús viszonyokkal magyarázható.

Fiúk és lányok a statisztika mérlegén

Mindenesetre érdekes, hogy a múlt évben eggyel több leány járt polgári iskolába, mint fiú. A tanulók nemzetiségi megoszlása szintén figyelemreméltó. A fiúk közül 204 magyar, 37 német, 38 bunyevác, 21 szerb, 3 pedig szlovén, vend, illetőleg orosz származásúnak vallotta magát.

A leánypolgáriba tavaly iratkozottak közül magyarnak 217, németnek 53, szerbnek 32, bunyevácnak 16, sokácnak, horvátnak 2—2 tanuló vallotta magát.

Figyelemreméltó e számok valóságában, hogy a magyarok közül 13-mal, németek közül 16-tal szerbek közül 11-gyel több, a bunyevácok közül 22-vel kevesebb leány jár polgáriba, mint fiú.

Még érdekesebb, ha az előző évben végzett polgáristák pályaválasztási adatait vizsgáljuk. Ilyen adatok csak a leányok vonalán állnak rendelkezésre. Eszerint leányliceumba 23, kereskedelmibe 26, tisztviselői pályára 10 lány lépett Kettő férjhezment, egy meghalt, egy pedig ipari pályán helyezkedett el.

Ebből a statisztikából tanulságot vonhatjuk le, hogy míg a fiúk — köz tudomás szerint — a polgári iskolát mint az ipari vagy kereskedelmi érvényesülés előfeltételét tekintik a többségük számára a negyedik osztályal a tanulmányok befejeződnek, addig a leányok többsége lépcsőnek tekinti az iskolatípust magasabb tanulmányok felé.

Talán kívánatosabb lenne, ha fordítva volna. A népi Magyarországot ugyan nemcsak a művelt férfiak fogják jelenteni, hanem azok a családok, amelyekben az asszony is, férfi is a szebb élet igényével jelentkeznek.

Örüljünk annak, hogy már itt tartunk. A népi Magyarország gondolata egy iskolatípust megalkotta önmagát. Emelkedhetik a magasságok felé, Oda, ahol a Szellem lakik és a Lélek, a Tudás és mindaz, ami örökre szép és jó.

A régi szemléletek és egy idejétmúlt világ fölött művelt magyarsággal építhetünk csak új országot, építhetjük fel a népi rétegek új Magyarországot.

Akarjuk így, akarjuk az általános műveltség minél szélesebb rétegekre való szétpermetezésével. Akarjuk minden erőnkkel mindannyian s akkor ki tudunk törni minden poklok kapuin át is az életet jelentő nap-sütésbe...

Magyar Csik József.

Hosszabb időre szóó élelmiszer- készlettel látják el a városokat

Jurcsák Béla földművelésügyi és közellátásügyi miniszter nyilatkozott a román árusítás folytán beállott új helyzetéről. A miniszter rámutat arra, hogy a háború mai körülményei között egyetlen feladat van és lehet szünunkra: megvédeni a hazát. Földünket szövetségeseinkkel közös erővel meg is fogjuk védeni és tartani.

— A hazának fegyverrel való védelme katonai feladat, — mondja a nyilatkozatában a miniszter —

a hadsereg és az otthonmaradottak élelemmel való ellátása a gazdaságzónák feladata.

Sok hiánnyal kell megküzdenuünk a háború hatodik esztendejében de mégis dolgozunk kell.

Ma mindenkinek azon a munkahelyen, amelyet betölt, sokkal többet kell teljesítenie, mint más viszonyok mellett.

A helyét senki sem hagyhatja el.

— A háború és a légítámadások folytán nemcsak sebek és veszteségek állnak elő, hanem forgalmi akadályok is. Ezek leküzdése a közlelmzés szempontjából elsőrendű fontosságú. A cél érdekében az összes illetékes szervek mindent megtesznek és a folyamatba tett intézkedések eredményeként mondhatom, hogy ha zavarok is lehetnek, a közlelmzés terén olyan mértékű zavarokkal, amelyek nélkülözéseket eredményeznek, nem kell számolnunk.

A közlelmzésben ezután sem lesz lennadás, mert készleteket gyűjtöttünk és ezeket megfelelő előrelátással decentralizáltuk.

Ha szükséges, a készleteket kellő időben át is helyezük.

— Milyhelyt a szállítási körülmények megengedik, — mondotta továbbá a miniszter a városok lakosságát hosszabb időre szóó élelmiszerkészlettel látom el. Minden közlelmzési cikket esetleg hónapokra terjedő időre rendelkezésre bocsátok, hogy a lakosság élelmiszeri szükségleteit minden körülmények között biztosítsam. Már most nyomatékosan figyelmeztetem a háztartásokot, hogy ezeket a készleteket gondosan osszák be. Megtörténhetik, hogy egyeseknek a szokottnál szűkebb konyhával kell beérniük,

a dolgozó munkás népet azonban megnyugtatom: semmiképpen sem engedem meg az eddig is biztosított

élelmiszeradagok bármilyen cimen való csökkentését.

RENDELET a hadműveletek kövekeztében állomás- helyükről eltávozott közszolgálati alkalmazot- tak beosztásáról

A belügyminiszter és a pénzügyminiszter együttes rendeletet adott ki a hadműveletek következtében állomáshelyükről eltávozni kényszerült közszolgálati alkalmazottak szolgálati beosztásáról, illetményeiknek folyósításáról és segélyezéséről. A rendelet, amely a hivatalos lap szeptember 15-i számában jelent meg, kimondja, hogy a hadműveletek következtében állomáshelyükről eltávozni kényszerült közszolgálati alkalmazottak részére a hadműveleti terület kormánybiztosa jelöl ki azokat a városokat, illetőleg községeket, amelyeknek előjáróságánál jelentkezniük kell.

A kormánybiztos rendelkezése után a kijelölt hatóságnál a közszolgálati alkalmazottnak haladéktalanul személyesen kell jelentkeznie. Jelentkezési lapot állítanak ki részére, erre azután feljegyveznek mindent, ami további foglalkoztatása szempontjából fontos. A jelent-

kezési lapokat a kormánybiztoshoz terjesztik fel, aki nyilvántartást vezet rólok és nyomban intézkedik az alkalmazottak megfelelő ideiglenes beosztásáról. A kijelölt ideiglenes szolgálati helyet azonnal el kell foglalni. Aki kényszerítő ok nélkül hagyta el állomáshelyét, a kormánybiztos utasítására haladéktalanul vissza kell térnie. Az alkalmazott, aki részére kijelölték a jelentkezési helyet, de ott önhagyóan kívül nem tud jelentkezni, az illetékes miniszter utján kapja meg új beosztását.

Az illetmények kifizetése iránt a kormánybiztos által kijelölt község előjárósága vagy város polgármestere intézkedik. Akit a miniszter osztott be, az a pénzügyigazgatásánál veszi fel illetményét. A menekült alkalmazottak részére egy évben segély folyósítható, még pedig egy havi illetményük 50 százaléka erejéig. A segély összege azonban legalább 200 pengő.

Mindenki hordja állandóan magánál katonai iratait

A hivatalos lap szombati száma rendeletet közöl, amelynek értelmében szeptember 15-étől kezdve minden 18—48 éves férfi saját érdekében köteles katonai vonatkozású iratait állandóan magánál hordania, hogy kívánatra bármikor felmutathassa. Ezek az igazolványok a következők:

A) Tényleges viszonybéli katonánál a katonai igazolványi lap vagy igazolványi pótlap,

B) A 21—48 éves katonai szolgálatot nem teljesítetteknél a sorozási bizonyítvány,

C) Alkalmatlansági bizonyítvány vagy közérdekű munkaszolgálatos igazolvány,

D) A polgári foglalkozásukban meghagyottaknál meghagyási igazolvány,

E) Háborús polgári beosztással rendelkezőknél a polgári személyi lap (A kitöltött 9. rovat),

F) A harctéri szolgálatot teljesítetteknél a harctéri szolgálati lap,

G) Sorozáson még meg nem jelent 18—20 éves ifjaknál a levelezőigazolvány.

Mindazok akik a felsorolt igazolványokkal nem rendelkeznek, ezt a köteleményt saját érdekében haladéktalanul jelenték be az állandó lakóhelyük szerinti illetékes népmozgalmi nyilvántartóba, ahol utasítást kap arra nézve, hogy igazolványuk megszerzése érdekében hova forduljon.

Felemlik a biztosított nők terhességi és gyer- mekági segélyét

Az 1927. évi betegségi biztosítás törvény a biztosított nő terhességi és gyermekági segélyét az átlagos napi bér százszázalékában állapította meg. A harmincas évek elején bekövetkezett gazdasági válság azonban arra kényszerítette a kormányt, hogy a betegségi biztosítás egyéb szolgáltatásainak lehető érintetlenül hagyása érdekében az anyagi segélyek mértékét csökkentse.

Most, midőn a kormány a szociálpolitikai terén is a magyar család- és gyermekvédelem minél teljesebb kiépítését tűzte ki célul, előtérbe került az anyasági segélyek újabb emelésének kérdése, különös tekintettel arra, hogy a segélyek meléséhez szükséges anyagi eszközök a termelés és a fogyasztóközönység újabb megterhelése nélkül is rendelkezésre álljanak. A belügyminiszter ennek megfelelően a hivatalos lap szombati számában megjelenő 240/190—1944. B. M. számú rendeleével 1944. október 1-től a biztosított nők terhességi és gyermekági segélyét újra az átlagos napi bér százszázalékára emelte fel. (MTI)

Írdessen a „DÉLVIDÉKBEN”

Ugyeletes gyógyszerész: Ágoston Országh, Szent Miklós utca.

Elsőtétítés ma 20 órá-tól reggel 6 óráig

Tíz deka húst kapunk

A Közellátási Hivatalotól nyert értesülésünk szerint a szeptemberi 9/c huszjegyekre 10 deka húst szolgáltatnak ki a huszparosok.

A szeptemberi 9/III. és 9/IV. zsirjegyekre margarint, az októberi 10/I, 10/II, 10/III. és 10/IV. zsirjegyekre pedig zsírt szolgáltatnak ki a huszparosok.

Orvosi hír. Dr. Erdel Gyula fogorvos, szabadságáról hazaérkezett és újból rendel.

Plébánosi vizsgák Kalocsán. Az évenként szeptember havára hirdetett plébánosi vizsgára az idén hat jelölt jelentkezett Kalocsán, mégpedig Eisele Ferenc, Korsós Imre, Magyar Gáza, Moulhon Kálmán, Ott György, Tarján Imre. Mind a hatan sikerrel állták ki a vizsgát.

WEILAND JULIA és GALACZ GYULA Zombor Budapest 1944. szept. 10-én házasságot kötöttek Budapesten.

OKTÓBER 2-ÁN, KÉT ÓRÁKOR MEGSZÜNİK A NYÁRI IDŐSZÁMITÁS. A MTI jelenti: A kereskedelem és közlekedésiügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a 32.551-1944. Kkm. számú rendelettel 1944. április 3-án 2 órák hatályba léptetett nyári időszámítás 1944. október 2-án 3 órák megszűnik és helyébe ismét a közép-európai időszámítás lép. Ehhez képest az említett időpont 1944. október 2 napjának 2 órája lesz. A rendelet 1944. október 2-án lép hatályba és ezzel a 32.551-1944. K. K. M. számú rendelet hatályát veszti.

Autóbusz indul a zombori vadászkiért szállótól a vasútállomásra Reggel: 7.10, délután: 12.15, 13.15, 16.00. 17.10.

Vadászkiértől Csatornára: reggel 8 órák és délután 4 órák.

A zombori bombakároslítók életmészerjegy elvételére. Az ügyvédi közellátási hivatal a kibombázott lakosságnak megemisszió elvételére helyett azonban új jegyeket ad ki, ha a károsult bár milyen hatóságnak a kibombázott minőséget igazoló bizonylatát felmutatja, vagy ilyenek hiányában a légo házparancsnok vagy közvetparancsnok által aláírt igazolást mutat be a hivatalnak. Az igazolási úriapok a Közellátási Hivatal 36. sz. szobájában kaphatók.

Az ipartestület megkezdte a bélésbőrutalványok kiosztását. A Zombor és Vidéke Ipartestület ezúton is értesíti cipészparos tagjait, hogy a bélésbőr kiutalásokat megkezdte. Az utalványok minden kedd, csütörtök és pénteken d. e. átvehető az ipartestületi irodában. Amennyiben ezeken a napokon délelőtt esetleges légi riadó miatt az utalványok nem volnának átvehetőek, úgy ugyanezen napokon d. u. 3-5 közt kell jelentkezniük az igényjogosult cipészparosoknak az ipartestületi irodában.

Elkészült a vádirat Mátyai Sándor ügyében

AZ ÜGYÉSZSÉG HIVATALI HATALOMMAL VALÓ VISSZABLÉSSEL ÉS TILTOTT AJÁNDÉK ELFOGADÁSÁVAL VÁDOLJA A VOLT ZOMBORI KÖZELLÁTÁSI FELÜGYELŐT

A zombori kir. ügyészség most készítette el a vádiratot Mátyai Sándor, a zombori közellátási felügyelő volt vezetője ügyében. Az ügyészség Mátyai Sándort hivatali hatalommal való visszaéléssel és tiltott ajándék elfogadásával vádolja. Az ügyészség vádiratát már áttette a törvényszékhez, ahol rövidesen sor kerül a tárgyalás kitűzésére.

Hivatalos órák az újvidéki városi hivatalokban. Dr. vitéz Nagy Miklós Újvidék t. város polgármesterének rendelkezése értelmében az összes városi hivatalokban a hivatalos órák reggel fél nyolc órákor kezdődnek a korábbi rendelkezésektől eltérően és délután fél három óráig tartanak.

VIDA ILONKA és VARGA SÁNDOR Újfutak Bezdán f. hó 15-én házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Nem fogja kárát vállalni sem Ön, sem családja, ha életbiztosítást köt. A kikötött határidő elteltével a szerződő saját maga élvezheti az esedékes összeget, ha pedig a Mindenható rendelése elszólítja a földi életből, családja mentesül súlyos gondoktól. Az 1857-ben alapított legrégibb ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG helybéli: Trefort utca 2. szám alatti képviseletéhez bizalommal fordulhat biztosítási ügyben tanácsért.

Hajó indul

Dunáról—Zomborba 5.30-kor és 11-kor Zomborból—Dunárvárra reggel 9 órák és délután 5 órák. A hajóknak úgy a Kisköszegről, mint Zomborból érkező és induló vonatokhoz csatlakozásuk van.

A gazda jobbkeze. Rendkívül ügyes kis szerkezetet hozott forgalomba az egyik gazdasági gépgyár. Ez a kis gép egy hajlékonytengelyű motor, ami kőszőrű, csiszoló és furógépnek ugyan-úgy használható, mint menetvágónak, vagy bádógollónak. Nincs olyan gazdaság vagy tanya, ahol naponta legalább egyszer ne lenne szükség valamelyik gép vagy szerszám javítására. Erre a célra készült a kis ezermester gép, amely különösen a mi takarékos világban hűsleges barátja és munkatársa a falusi gazdának.

ESŐKÖPENY, impregnált, jó minőségű, alig használt jutányosan eladó. Deák Ferenc-körút 4. szám.

Kiesett az ablakból és szörnyethalt egy szegedi egyetemista. Szegedről jelentik: Sáfrány Lóránt orvosszigorló a Tatra-utcai Irinyi-kollégium III. emeletének ablakából az utcára esett és szörnyet halt. Még nem sikerült megállapítani, hogy véletlenül zuhant-e ki az utcára vagy pedig öngyilkosság történt. Hét nap alatt négy iker Kecskeméten. Kecskeméten az elmúlt hét nap alatt négy ikerszületést jegyeztek be az anyakönyvbe. Az ikrek közül három leány- és egy fiú-ikerpár.

Hirtelen haragjában megölte saját gyermekét. Pécsről jelentik: Mutz János vásárosdombói földműves szénát gyűjtött. A közelében játszott hét éves János és öt éves Katja nevű gyermeke. A fiu megrángatta huga copiját, Apjuk erre hirtelen haragjában a fiu felé vágta a kezében lévő vasvillát, a szerszám azonban célt tévesztett és a szerencsétlen kislány mellébe fúródott. Mutz Katja a helyszínen meghalt. Apja ellen megindult az eljárás.

Lesodródott a vonat tetejéről. Szabadkáról jelentik: Kravcsenko Sándor 11 éves fia a vonat tetején utazott. Utazás közben a vasúti kocsi tetejéről a vágányok közé esett és a vonat kerekei levágták a fejét.

Kétet a DIMÁVAG-NAC és Újvidék-DVSC NB-mérkőzések ügyében. Konyor Lajos az MLSZ egyezbírója a szeptember 10-én elmaradt Újvidéki AC-DVSC s DIMÁVAG-Nagyvárad AC NB I. labdarúgó mérkőzések ügyében úgy döntött, hogy a bajnoki mérkőzések 2-2 pontját 0:0 gólaránnyal az Újvidéki AC, illetve a DIMÁVAG javára igazolta s egyben kötelezte a DVSC-t és a Nagyvárad AC-t, hogy a tavaszi időnyre kisorsolt mérkőzéseket Újvidéken, illetve Debrecenben kötelesek lejátszani.

Megszüntetik az 1914-18. évi világháborús sebesültek érmeinek utólagos adományozását. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, ennek értelmében az 1914-18. évi világháborús sebesültek Érmé utólagos odaítélését 1944. december 31-ével végleg megszüntetik. A határidőn túl benyújtott kérvényeket már nem tárgyalják a hatóságok.

Szinesfilmgyártás lámpafényűl. A filmgyártás régi problémája a helyes világítás. A természetes világítás: a napfény korántsem a legmegfelelőbb, így egészen külön eljárást kellett kidolgozni a szabadtéri felvételekhez. A legtöbb filmfelvétel a hatalmas Jupiter-lámpák fényében készül — azonban a szinesfilm gyártás különleges megvilágítást követel. Hosszas kísérletezések után arra a megállapításra jutottak a filmszakemberek, hogy a film alapanyagát kell minél fényérzékenyebbé tenni. Alig egy esztendője jelent meg az első Agfa-Color szinesfilm, de ma már csakis ezzel a négyszeres érzékenységgel filmanyagot dolgoznak az összes filmgyárak.

Hydrogégáz hegesztés. A hegesztés a fémek egymáshozkapcsolásának legfőbb módja. A legnagyobb megterhelést is kibírják a hegesztéssel összehesztett fémalkatrészek, s ezért motorok és hűszerkezetek készítésénél ma már kizárólag hegesztéssel dolgoznak. Természetesen sokféle módja van a hegesztésnek is, de a legérdekesebb két-ségtelentül az AEG-Arcatom eljárás, itt ugyanis a hegesztőív hidrogégáz burkolban keletkezik. A hegesztőpisztolyon egy különleges, kézzel hajtható kerék is van, amellyel a hegesztőlámpa ivének nagysága szabályozható.

Korlátozzák az égetett szeszesitalok árusítását. A kereskedelem és közlekedésiügyi miniszter az iránt rendelkezett, hogy a vasárnapokat és Szent István-napiát megelőző köznapokon déli 12 óra után, a gyógyszeráraktól eltekintve, más üzletekben égetett szeszesitalokat, a különleges (finomított) égetett szeszesitalokat is ideértve, sem tisztán, sem más italokhoz keverve nem szabad árusítani és nem szabad kiszolgáltatni. Vendéglátásban, kávéházakban, kávétermekben és cukrászdákban azonban teához rumot a szokásos mennyiségben szabad kiszolgáltatni. Az égetett szeszesitaloknak vasárnapokon és Szent István napján kiszolgáltatása tekintetében fennálló tilalom továbbra is hatályban marad. (MTI)

Amerika versenyfutása az olajért

Az USA nyersanyag-gazdálkodása bizonyos féléig rablógazdaság volt s így érthető, hogy komoly szakemberek már régebben felhívták Roosevelt figyelmét arra a körülményre: fogynak a végtelennek hitt nyersanyag készletek.

Ezért az USA előretörése Észak-Amerika, a Közelkelet, Arábia, India és a Japán által megszállott csendesóceáni szigetek felé. Mindez természetesen főleg Nagybritannia rovására.

Az USA-ban réz már a'ig van. Az egyetlen lelőhely a montanai Butte-len kimerülőben, a bauxit-készletek a'ig már csak 3 évre elegendők, a missouri-i Joplin melletti ólomágyak befejezték működésüket. A higanykészletek legfeljebb a háború végéig tartanak ki.

Az olajjal sem kedvezőbb a helyzet, mert az USA saját készletei kimerültek, ami még bugyog a forrásokból, édeskevés. Ezért az előretörés minden kontinensre, ahol olajforrások előfordulnak. Egymásután tette rá kezét Ibn Szaud országának, az angol Böhrein-szigeteknek, Venezuelának és Kolumbiának olajmezőire.

Am ez sem mutatkozott elegendőnek s a legtöbb olajforrás igen távol van. Így az amerikai olajszakértők amerikai források után kutattak, elsősorban is az Arktiszban (északi sarkvidék), kanadai területen.

Alaszka mindig fontos terület volt s most a háború alatt különösen, mert természetes ösztökítő kontinentális utat képez szibériá, az orosz-szovjet szövetséges felé. Olyan hatalmas műutat építettek az USA-ból Kanadába és Alaszkába végig az alvó szigeteken, hogy a rövid hajóút a tengeren Kamesatkáig igazán csak órák kérdését képezte. Ez a nagy-szerű stratégiai és gazdasági összekötő ut azonban, ki tudja, miért, — nem nyerte meg a Szovjet tetszését amely nem fogadta el az USA kínajított kezét.

Az ut megvolt s így az olajkutatás sem látszott hiábavalónak. Az USA kutató bizottság a Medve folyam vidékén (Mackenzie folyam területe), a Nagy Medve tónál Fort Norman alatti nagy olajforrásokra bukkant, amelyek 220 méter mélységből napi 100 tonna nyersolajat adtak. Ezt technikailag kiaknázták és a múlt évig évi 23 ezer tonnára fokozták föl. Ez még a szakértők számítása szerint 50 ezer tonna teljesítményig emelhető.

77 millió dollárba kerül a felszerelés és az olaj távvezeték, amely egyenesen önti ezt a drága folyadékot. Azonban annak ellenére, hogy az olajforrások mentén ezüstöt és rádiumtartalmú fémlemez rétegeket is találtak, nem hittette ki magát ez a költséges beruházás. A szenátus ellenőrzése szóvá tette a Roosevelt-politika költözését s azt indítványozta, hogy írják veszteségszámlára a 77 millió dollárt s hagyják föl a Fort Norman olajiparát vagy adják magáncégnek, aki hajlandó elvégezni rajta. A kormány ebben a kérdésben még nem döntött. A terület kanadai, tehát brit felségjog alá tartozó területen van s így sok kérdést kellene még eldönteni. Kanada gazdaságilag ugyanis az USA-hoz van már láncolva s így az amerikaiak aligha kéri ki majd London jóváhagyását, akár így, akár úgy döntene a kérdés.

Az USA mindenütt előretör s ha brit érdekekkel találkozunk azokat egyszerűen félreleki. (MTI)

89 éves esztergályos üzem, amely ma alig kap tanulót

Ahol még mindig a legmagasabb órabért fizetik — Pestre kerül az áru nagy része — „Esztergályos inas” 1843-ban

Zombor, szeptember hó.
Felfedező körutaink során vettük észre az egyik cégfeliraton ezt az évszámot: 1855. A felirat évszáma tehát olyan üzletre, jobban mondva műhelyre, üzemre utal, amely az Ur 1944-ik esztendejében, tehát napjainkban — ahogy a krónikás szokta írni — pontosan 89 éves.

Nem nagy ritkaság ez. Hiszen a városnak sok olyan épülete van, amely még öregebb s a Basa utcában török időkre visszatekintő, furcsa vasráceokat és vaskampókat rejtegető pin céket is mutogatnak. Am a 89 éves a mi esetünkben mégis jelentősége van. Ennyi ideje ugyanis annak, hogy az esztergályos műhely létesült s a műhelyben ma is az alapító dédunokája dolgozik. Három nemzedék tisztas hagyományait őrzi tehát a negyedik nemzedék és a mesterség iránti szeretet és tisztelet levegőjét ez a hagyomány is nemesíti az utóvégre nem nagyméretű és nem lázas tempójú üzem szellemét.

Itt készül a legfinomabb diszmutárgy

A felületes szemlélő az utcán csak a kicsi boltot látja, amelynek kirakataiban a legkülönbözőbb diszmutárgyak, színes cigarettaszípkák, sakk-készletek, gombok, övdíszek, hamutartók és más egyébek sorakoznak. Aki a boltban vásárol valamit, az sem veszi észre minden további nélkül, hogy a bolt folytatásaként, következésképpen a nagy műhely, amely a boltban található sok szép tárgyat előállítja. Hogyan is gondolná azt valaki, hogy a legfinomabb kiállítású diszmutárgy itt készülhet. Hiszen ilyesmit Pesten szokott venni valaki ajándékba hozzátartozójának és ismerősének. Pedig

nagyon sokszor előfordul, hogy a pesti ajándék Zomborban készült ottani cégek megrendelésére és úgy kerül vissza, mintha madárláta volna...

Bementünk az üzletbe, hogy megismerkedjünk 89 év eredményeivel és helyzetképet adhassunk az esztergályos ipar jelenlegi helyzetéről.

Nem haldokló ipar az esztergályosság

Az üzlet és a műhely tulajdonosa az alapító dédunokája, el lehet tehát mondani, hogy „született” esztergályos. Szereti mesterségét, hivatása az s nem csak a maga kis körében, a maga üzemében vizsgálja kérdéseit, hanem általában. Mindjárt beszélgetésünk kezdetén arról panaszkodik, hogy baj van az utánpótlással. Nem jelentkezik tanuló s aki jelentkezik is, nem szívesen szegődik el.

Pedig egyáltalán nem lehet azt mondani, hogy jövőtlen foglalkozás az esztergályosság.

Sokan azt mondják — világosít fel informátorunk — hogy a butorok modern stílusa agyonütötte mesterségünket. Ez azonban nem így van. Az esztergályos fő munkanyaga ugyanis ma már nem a fa, hanem a szaru és a műszaru. De fából is olyan sokféle diszmutárgy és használati tárgy készül, hogy éppen elég munkát ad bármikor egy üzemnek. Egyébként gondoljunk arra, hogy éppen a modern butorstílus mellett van fokozottabban szükség diszítő tárgyakra.

Egyelőre azonban az a helyzet, hogy nincs utánpótlás.

Pedig ma Zomborban talán ez az üzem fizeti a legmagasabb órabértet. Mellette tiszta, könnyű munka, amely az alkotási vágy mellett a művészi hajlamoknak is tág teret enged.

A dédnagyapa díjat nyert rajza

Az üzletben látható az esztergályos dinasztia egyik tagjának a képe. De van itt más becses emlék is. A tulajdonos előzőekén megmutatja a dédnagyapa inaskorában készített rajzát. Csinos esztergályozott alapon álló női alakot ábrázol, két kezében gyertyatartóval. A rajz 1843-ban készült. Kemény kartonlapjának hátán ez áll:

„Hogy Leopold esztergályos inas nálam, alábbírtánál sz. kir. Zombor városának Rajzoló Oskolájába Királyi Intimátum szerinti vasárnapokon és ünnepeken szorgalmasan járván fölküldött rajzolatjával Épületeknek Igazgatóságától Második Rendet nyert, ezzel bizonyítom. Zomborban, június 18-án, 1843. József Mátyás Igazgató. Baics Lázár Rajzoló Mester.”

A rajz világosan mutatja, hogy a dinasztia megalapítója művészi érzékkel megáldott iparos volt és szívvel-lélekkel mesterségének szentelte magát.

A műhelyben

Beljebb kerülünk a tágas, világos műhelybe. Motorok bugnak, gépek járnak, vésők, maró, simító kések duruzsolnak az esztergapadoknál. Serényen folyik itt bent a munka.

Az egyik esztergapadnál szarut dolgoznak fel. Orgonához regisztereket készítenek.

A másik munkapadnál kis műszaru szópókás fapipák születnek. Takarcs kis jószágok, ez már is látszik, pedig még a simítás hátra van. A csiszoló fényező gépnél két lány dolgozik. A szaruból készült orgonaregisztereket fényezik.

A gépeken mindenütt modern porzivó készülék biztosítja a veszélytelen munkát.

Mert az esztergályozás finom porral jár, ami könnyen veszélyes lehet a szervezetre.

A mester megmutat egy önműködő esztergapadot, amely a négyzetletű fából három perc alatt billiárd-dákót készít. Megtudjuk, hogy régebben nagy kelete volt ennek a cikknek. Hollandiába szállították a gyártott készleteket s jól megfizették. A háborús nehézségek egyelőre megszüntették ezt a lehetőséget.

A háboru egyébként több téren is érezhető. A legfontosabb nyersanyagokat nem lehet beszerezni. Így hiányzik majdnem teljesen a műszaru és az alabástrom. Pedig ezekből a legszebb diszmutárgyak készültek. Még jó, hogy szarut be lehet szerezni a fésűsöktől.

A szaru feldolgozása után megmaradt hulladék minden gramját értékesíteni és hasznosítani lehet.

A nagyobb darabokból enyvet készítenek, a finom forgácsot kertészek veszik meg és trágyát készítenek belőle a rózsákhoz.

Amit az üzem így is előállít, nagy részt Budapestre kerül s csak 20—

30 százalékban kerül eladásra Zomborban. Így könnyen előfordulhat az, amit már kezdetben is említettünk, hogy a Budapestre utazó zombori ott veszi meg a városunkban készült diszmutárgyat, cseccsebecsét, hogy itt valakinek kedveskedjen vele.

Bármit is kérdezzünk azonban, a végén mindig arra lyukadunk ki, hogy

nincs utánpótlás a szakmában.

Hol van II. Simeon, a bolgárok királya?

Bulgária gyorsan halad a bolsevizálódás útján

A belgrádi Donauzeitung írja: Bolgár nemzeti körökben, amelyek Cankov nemzeti kormányja köré csoportosulnak, a legnagyobb aggodalommal kísérik a fiatal II. Simeon cár és édesanyja sorsát. Hírek voltak arról, hogy a kis cár és édesanyja Törökországba menekült, azonban ezeket a híreket mindeddig még nem lehetett megerősíteni. Kirill hercegnek és a régenstanács két másik tagjának Filov professzornak és Mihov tábornoknak a sorsa már ismeretes.

A régenstanács tagjainak eltávolítására, vagy legalább is ártalmatlanná tételére a Georgiev-kormány azért helyezett különös súlyt, mert sem miféle jogalapja sem volt a magához ragadott hatalom gyakorlásához. Jellemző a helyzetre egyébként az, hogy Georgiev kormányja a régenstanácsot „II. Simeon cár nevében” távolította el, később azonban Moszkva határozott kivánságára úgy módosították az indoklást, hogy a régenstanács „nem bírta a nép bizalmát.”

A lejtőn

azonban nihszen megállás! Georgiev külügyminisztere ugyanis a napokban nyilatkozott a „Vatan” nevű török lapban és kijelentette, hogy Bulgária rövidesen áttér a köztársasági államformára. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy a régenstanács eltávolítása után nem sokára következik a monarchia megszűntetése is.

Georgiev miniszterei már most is egyenesen a szófiai szovjet követéséig kapják utasításukat és Petko Stainov, külügyminiszter legutóbb egész sor követet váltott le. Bulgária

Nem jelentkeznek tanulók. Félnek a mesteregtől, pedig minden tekintetben előnyös.

A tanuló az első naptól kezdve heti 20 pengő fizetést kap.

Könnyű munka, szép és veszélytelen. Megérné a négy középiskolát végzett gimnazistának, vagy polgáristának is; sőt igazán csak ennek, hogy beszegődjön faesztergályosnak. Az a jótét, függetlenség, amelyet egy kisebb esztergályos üzem is biztosít sokkal inkább megéri a lelkesedést, mint valamelyik hivatal tintafoltos íróasztala és poros iratcsomói. Mert miniszter és főispán utóvégre nem lehet mindenkiből.

S hogy erről még ma is így kell írni, beszélni, az korunk egyik legnagyobb titka...

Polyák István.

jelenleg éppen azon az úton halad, amelyet annak idején a balti államok már megjártak.

Azonban a szófiai szovjet ügyvivő is csak parancsközvetítő. A teljes hatalmat Bulgáriában Tolbukin tábornok, a 3. ukrainai hadsereg, a bulgáriai szovjet csapatok főparancsnoka gyakorolja. Tolbukin vezérkarához tartozik a szófiai szovjet ügyvivő is, mint politikai tanácsadó és összekötő a bulgár kormánnyal, amelynek a tábornok parancsait közvetíti. Tolbukin írta elő az ügyvivőnek a Muravjev-kormány megbuktatását s így az egész bolgár puccs végrehajtását.

Dimitrov

áll azonban a sor végén, mivel Tolbukin is csak parancsvégrehajtó. Dimitrovot jelölték ki ugyanis már régen a létesítendő bulgár szovjetköztársaság diktátorává, Dimitrov egész sereg munkatársát küldte el Tolbukin vezérkarába, hogy a dolgok menetét elgondolása szerint irányítsák. Dimitrov emiatt egyáltalán nem panaszkodhatik. Bulgária bolsevizálása gyorsan halad előre. Szófia rádiója jelenleg már csak szovjet katonadalokat közvetít.

Mindaz azonban nem akadályozza meg a szovjet hadsereget abban, hogy Bulgáriát ellenséges országnak tekintse. Így Sumenben és Ruszcsukban 21.000 bolgár katonát foglyul ejtettek le és szállítottak gyűjtőtáborba, majd innen a Szovjetunió belsejébe. Pedig a bulgár katonák semmiféle ellenállást sem tanúsítottak a bevontuló szovjet csapatokkal szemben.

Ujvidéken este nyolc helyett fél tízig szabad a közlekedés

Mindenki vigyen magával fényképes személyazonossági igazolványt

Ujvidék th. város polgármestere az elmúlt hét csütörtökén rendeletet adott ki, amelyben a fennálló általános rendelkezésekre való utalással megtiltotta a város belső területén és a város határában a polgári lakosság közlekedését. A tilalom a mindenkorli légvonalnyi éjszétítés idejére szól, azaz legutóbb este nyolc órától reggel hat óráig volt érvényben.

A polgármester most módosította korábbi rendeletét, amely szerint az esti közlekedési tilalom nem este

nyolc órákor, hanem fél tíz órákor kezdődik.

Tehát este fél tíz óráig szabad a közlekedés a város területén. Ezen az időponton túl csak azok járhatnak az utcán, akik erre szóló engedéllyel rendelkeznek.

A polgármesteri rendelet felszólítja a közönséget arra, hogy mindenki mindenkor hordjon magával arcképes személyazonossági igazolványt,

hogy azt szükség esetén bármikor felmutathassa a hatósági közegeknek.

KÖZGAZDASÁG

Ez évben négy csoportban kell teljesíteni a vágóállat beszoigáltatási kötelezettséget

A mezőgazdasági termelőknek beszoigáltatási kötelezettségüket ebben a gazdasági évben négy csoportban kell teljesíteni az eddigi hárommal szemben. A múltévi három csoporthoz negyediknek a husbeszoigáltatási kötelezettséget vették fel. A husbeszoigáltatási kötelezettség a beszoigáltatási kötelezettség csoportjaiba való beosztása azt a célt szolgálta, hogy az eddig érvényben volt szarvasmarhaigénybevételi eljárás megszüntessék. Ugyanakkor azonban gondoskodni kellett arról, hogy az igénybevétel megszüntetésével más módon biztosítsák a fogyasztók huszükségletét. A husbeszoigáltatási kötelezettségnek a beszoigáltatási kötelezettség csoportjaiba való beosztásával megváltozott a beszoigáltatási kötelezettség alapja is és most már a szántóföldi ingatlanon kívül beszoigáltatási kötelezettséggel terhelték meg a legelőt és a rétet is. A husbeszoigáltatási kötelezettség teljesítése szempontjából azonban lényeges ellérés mutatkozik egyrészt a szántóföld és a rétet, másrészt a legelők között. A rendelkezések értelmében ugyanis míg a szántóföld és a rétet után megállapított husbeszoigáltatási kötelezettségnek csak felét kell szarvasmarha, juh, vagy sertés beszoigáltatásával teljesíteni, addig a legelő után megállapított husbeszoigáltatási kötelezettséget a gazdának teljes egészében szarvasmarha vagy juh beszoigáltatásával kell teljesíteni. Amíg tehát a gazda a szántóföldet és rétet terhes beszoigáltatási kötelezettségének csak felét tartozik szarvasmarhával, juhval, sertéssel, vagy sertéshussal letölteszteni, s még itt is saját érdek szerint választhatja meg, hogy a felsoroltak közül melyik beszoigáltatásával kívánja azt teljesíteni, addig a legelő után megállapított husbeszoigáltatási kötelezettségének szarvasmarha vagy juh beszoigáltatásával tartozik teljesíteni.

A vágóállat beszoigáltatási kötelezettségének

Alapja az osztályba sorozott legelő. Az osztálybasorozást a földművelésügyi minisztérium állapította meg, mégpedig úgy, hogy községenként megvizsgálták a legelők kiterjedési osztályos területét, s azt egybevették annak minőségével. Az osztálybasorozás felül nem egyenlőtlen, gazdánként történt, hanem az egész község területén belül fekvő legelőket felkiszámolták alapján. Eppen ezért az osztálybasorozás egyes szemléltető vonatkozón megváltoztatni nem lehet.

A vágóállatbeszoigáltatási kötelezettség azt a személyt terheli, aki a legelőterületet használja. Nem minden esetben a legelő tulajdonosa használja a legelőt, mert azt vagy bérebe adja, vagy azon más részére legelőtési jogot ad előre megállapított bér ellenében. Ezen esetben tehát nem a legelő tulajdonosa, kötelező a vágóállatbeszoigáltatásra, hanem az, aki a legelőt használja, aki azon legelőt.

A legelő után megállapított husbeszoigáltatási kötelezettséget szarvasmarha vagy juh beszoigáltatásával kell teljesíteni, éppen ezért a szarvasmarha beszoigáltatásáról és forgalmának szabályozásáról kiadott közértesítési miniszteri rendelet is elsősorban a legelő

után megállapított husbeszoigáltatási kötelezettséghez fűződik szorosabban.

A vágóállatbeszoigáltatásról szóló

Mindenekelőtt tudni kell

hogy a vágóállatbeszoigáltatást úgy kell teljesíteni a gazdának, amint azt az egyes községekre az Állatforgalmi Központ kirendeltsége esetenként megállapítja. A beszoigáltatást tehát nem havonként egyenlő részletekben kell teljesíteni, hanem olyan mértékben, amint azt az Állatforgalmi Központ a Közellátási Hivatal rendelkezései alapján a felmerülő szükségletekhez képest megállapítja. Az új rendelkezések értelmében tehát a vágóállat beszoigáltatásának időpontját előírják a gazda számára.

A vágóállatbeszoigáltatással kapcsolatban egy fontos körülményre is fel kell hívunk a kisebb gazdálkodók figyelmét. A rendelet lehetővé teszi, hogy azok a gazdálkodók, akik bár legelővel, legelőtelkeséggel, vagy engedéllyel joggal rendelkeznek, így megállapított vágóállatbeszoigáltatási kötelezettségük kevesebb, mint amennyit egy vágóállat beszoigáltatásával teljesíteni lehet, több gazdálkodóval együttesen szolgáltathatnak be egy vágóállatot. Ha a közös beszoigáltatók közül egyiknek beszoigáltatásra alkalmas vágóállata van, megállapodhatnak a tulajdonossal annak beszoigáltatása tekintetében. Ebben az esetben a kereskedő a vételijegyet annak a gazdálkodónak a nevére állítja ki, akinek tulajdonában az állat volt. A vételijegyhez a kereskedő kimutatást csatol, amelyben felsorolja a közös beszoigáltatásban részvevő gazdálkodók neveit, gazdakönyvük számát, továbbá a beszoigáltatási kötelezettségük teljesítésébe egyénekenként beszámítandó buzaegységek számát. Ezt a kereskedő által készített kimutatást azután minden gazdának, aki a közös beszoigáltatásban és így a nyilvántartásban szerepel, alá kell írnia. A kimutatást a kereskedő a vételijegy egy példányával együtt a nyilvántartó hatóságnak megküldi. Ma-

rendelet szerint a gazdálkodónak legelőterülete után előírt husbeszoigáltatási kötelezettségét legkésőbb ez év október 1-ig teljesíteni kell. A korábban kiadott rendelettel szemben tehát rövidebb beszoigáltatási határidőt állapítottak meg, mégpedig a honvédség szükségleteinek mielőbbi kielégítése céljából. Mivel lényeges eltérések vannak a vágóállatbeszoigáltatásáról június 23-án és augusztus 11-én megjelent rendeletek között ezért szükséges, hogy azzal minden vágóállatbeszoigáltatásra kötelező gazdálkodó tisztában legyen.

sik lehetőség közös beszoigáltatásra az, hogy a közös beszoigáltatásban résztvenni kívánó személyek együttesen vásárolnak vágóállatot. Ez a mód különben minden vágóállatbeszoigáltatásra kötelezett gazdálkodó részére fennáll. Ismeretes azonban, hogy az egyes vármegyék területéről nem minden esetben engedélyezik a közigazgatási hatóságok vágóállat kiszállítását. Ezenkor a gazdálkodónak a kiszállítás engedélyt előzőleg meg kell szerezni az alispántól. Ezzel egyidejűleg azonban értesíteni kell a lakóhely szerint illetékes Állatforgalmi Központ kirendeltségét is, melyhez be kell jelenteni, hány darab állatot kíván megvásárolni. Figyelemztetjük azonban azokat a gazdákat, akik ilyen szabadaladást végeznek, hogy vételijegyet nem kaphatnak, tehát az eladott vágóállat súlyának megfelelő buzaegység számot gazdalapjukon, illetve gazdakönyvükben nem lehet jóváírni.

A beszoigáltatási kötelezettséget teljesítő gazdálkodó által teljesített eladásról a jogosított kereskedő vételijegyet állít ki s az eladást a kereskedő bejegyzzi a gazdálkodó gazdakönyvébe a július 1-től megállapított magasabb buzaegységgel. A beszoigáltatott két évvel felüli vágóállat és vágóbivaly buzaegység száma július 1-től élelmiszerkilogrammonként a következő: I. osztályú vágóállat 5,50, II. osztályú 5, III. osztályú 4, kicsontozni való 2,50. A jóminőségű növendékmarha buzaegység száma 4, egyéb növendékmarha 3. A beszoigáltatott borjút, amennyiben azok levágását a jogszabályok megengedik, tényleges súlyára tekintet nélkül is be lehet számítani mégpedig darabonként 320 buzaegységgel. A beszoigáltatást a husbeszoigáltatási kötelezettség csoportjában írják jóvá a gazdálkodóknak.

A megvásárolt vágóállatot

a gazdálkodónak kell lemérni akkor, ha hiteles mérleggel rendelkezik. Amennyiben ilyen mérleg nem állna rendelkezésre, akkor a mérlegelést a hozzá legközelebb eső gazdánál, vagy gazdaság-

ban kell elvégezni. De az eladó gazda és a jogosított kereskedő kölcsönösen is megállapodhatnak a mérlegelés helyében. Ha azonban hiteles mérleg nem áll a környéken rendelkezésre, akkor a vágóállat súlyát közösen becslés útján is megállapíthatják. Ebben az esetben azonban a kereskedőnek fel kell tüntetni a vételijegyen, hogy a beszoigáltatott állat súlyát becsléssel állapították meg.

A gazda és a kereskedő között leggyakrabban a súlypadó körül merül fel vita. Erre vonatkozóan a rendelet úgy intézkedik, hogy ha a gazdálkodó az állatot az átvételi helyén a mérlegelés előtt megeteti és megitatja, a kereskedő az állat mérlegelési súlyából 8 százalékos levonhat. Ha azonban az átvétel helyén, vagy az odaszállítás helyén a vágóállatot nem etették és nem itatták meg és erről a kereskedő meggyőződést szerezhetett, a szállítás pedig 5 km-nél távolabbról történt, a levonás mértéke csak 4 százalék lehet. Ha a vágóállatot vásáron vették meg, a levonás 6 százalék. A becslés útján eladott vágóállatnál súlypadót levonni

nem lehet. A vita legtöbb esetben az 5 km-nél távolabbi szállítás esetében történik, mégpedig azért, mert nehéz megállapítani, vajon az állatot az utca megetették, vagy megitták-e. A kereskedő ugyanis nem kísérheti végig az állatot minden esetben az átvétel helyéig, így nem tud meggyőződést szerezni arról, történt-e etetés, vagy itatás. A gazdára hárul tehát a feladat bizonyítani, hogy utközben nem etette és nem itatta meg az állatot, mert egyébként a kereskedő felszámíthatja a 8 százalékos súlypadót.

Meg kell még

emlékeztünk a szántóföldet és rétet terhelő husbeszoigáltatási kötelezettségről is, mert az ennek alapján előírt husbeszoigáltatási kötelezettség felét a gazdálkodónak szarvasmarha, juh, sertés, vagy sertéshus beszoigáltatásával kell teljesíteni. A szántóföld és rétet alapján husbeszoigáltatási kötelezettséggel terhelt gazdálkodó vágóállatbeszoigáltatási kötelezettségét 1945 június 30-ig terjedhető időben bármikor teljesítheti. A rendelet azonban megadja a felhatalmazást a nyilvántartó hatóságnak, hogy ha arra szükség mutatkozik, a fentfentebb idő alatt is elrendelje az állat beszoigáltatását.

A vágóállatbeszoigáltatás gyors és mielőbbi lebonyolításához rendkívül fontos honvédelmi és közértesítési érdekek fűződnek. Eppen ezért a közértesítési kormányzat nagy súlyt helyez arra, hogy a gazdálkodók a legelő után szeptember 30-ig,

a szántó és rétet után a rendeletben megállapított időpontig, a Közellátási Hivatal által előre közölt beosztásnak megfelelően teljesítsék beszoigáltatási kötelezettségüket. A rendeletben arra is felhatalmazást kaptak a helyi hatóságok, hogy a beszoigáltatást nem teljesítőkhöz szemben a legerélyesebb eszközökkel — szükség esetén karhatalommal is — lépjenek fel.

A zombori munkapiac helyzete

Munkát keres 31, munkát kaphat 232 munkás

A m. kir. állami munkaközvetítő hivatal zombori kirendeltségének szombati jelentése szerint Zomborban munkát kaphat 232, munkát keres 31 személy.

MUNKÁK KAPHAT:

Férfi: 1 kovács, 2 lakatos, 1 hadigondozott vagy tűzharcos kendergyári gépész és 1 felgyelő, 1 villanyzerelő, 1 asztalos, 3 sütő, 1 litografus rajzoló, 1 átnyomó szakmunkás, 10 mezőgazdasági cseléd, 150 mezőgazdasági munkás, 20 napszámos, 1 szolga, 3 kocsis.

Nő: 1 tisztviselő, 1 vendéglői szakácsnő, 2 konyhalány, 1 házmesternő, 1 gyermeklány, 5 mindenes, 9 mindenes szakácsnő, 3 csendőrőrsi szakácsnő, 1 szobalány, 2 bejárónő.

Tanonc: 1 kovács, 2 lakatos, 1 asztalos, 1 könyvkötő, 3 sütő, 1 fűszerkereskedő, 1 könyvkereskedő.

MUNKÁT KERES:

Férfi: 2 kommencióz kertész, 1 gépkezelő, 2 magántisztviselő, 1 kommencióz mezőgazdasági béres, 2 szolga, 2 éjjeli őr.

Nő: 1 gyári munkásnő, 2 napszámosnő, 1 kifutólány, 2 házmesternő, 1 házvezetőnő, 11 háztartási alkalmazott.

Tanonc: 1 lakatos, 1 géplakatos, 1 mechanikus.

Jelentkezés a m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatalnál, Gömbös Gyula utca 9 sz. alatt.

Gazdatársaim figyelmébe!

Eredeti államilag elismert, nemesített Gül-Baba vetőburgonya kapható, azonnali átvétellel, tetszés szerinti mennyiségben, »vetőmag-vétel-jegy« ellenében, amíg a készlet tart. Valamint garantáltan Aranka-mentes lucernamag, Jurcsok pontok szerinti gabonafélések cseréjével

SAL JÓZSEF

gazdaságában Ujszivácon.

Ugyanott természetesen Bánkúti 1205 buza vetőmag, mely három évi tenyésztés után csávázással is hivatalos ellenőrzés szerinti nulla % -ban lisztképzéses és 90% csiraképes, szabadon vásárolható 49,50 pengős áron, készpénzfizetés mellett.

4. OLDAL

A DELVIDEK RADIOJA

8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Balettzene. 11: A Rendőrszenekar vezényli Bánfalvi Miklós. Közreműködik Falvai Mihály (ének). 11.40: Szűfők iskolája. Réhelyi Oszkár beszél a szereplő gyermekekről. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána Dalok szárnyán. Kodály. Tizmondja el. "Énekeszó"ból. Ádám Jenő népdalfelolrának műsorából: "Dafolgassunk". Kienzi. Bibliás ember - Boldogok kik az igazság... Schubert: Türelmetlen szerető. Geehl: Csak neked. Lehár: A világ lég - dal. Zeller: A madárász - 10.10: Hírek német nyelven. Kettős. Huszka: Mária főhadnagy - Én máától kezdve. Lehár: Cäre - 11.45: Hírek. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Azurkék égbolt alatt. Pizetti: Kikötőben. Cali: Szicíliai népdal. Capovlongor: Magányos ut. di Capua. Osole mio - dal. Nutile: Napolyi dal. Alta - Bracchi: Olasz dal. Tarriferri: Szenvedély. Marchetti: Tarrantella. 2.30: Hírek. 2.45: Mindenből mindenkinek. Közreműködik Koréh Endre, Laczkovich János dr., Török Erzsébet, az Operaházi zenekar Rajter Lajos 8.50: Hírek. 9: Magyar egyházi zene. Bertha István, Fridl Frigyes és Vincze Ottó vezénylésével és Roosz Emil szalonzenekara. 4: Kriza János vadászai. Faragó József néprajzi előadása. 4.25: Lapham: Japán zongoraverseny. 4.45: Időjelzés, hírek. 4.55: Schubert - Dohnányi: Moment musétele. 5.25: Az első légiut a La Manche csatorná fölött. Morfin Adorján előadása. 5.40: Zenész részletek a rádió szalonpadán bemutatott operettekéből. Közreműködik Barabás Sári, Gyurkovics Mária, Ferkae Ilonka, Geneola, Petrács Margit, Cseh Béla Csongor István, Járny József, Jámbor László, Littasy György, Laurisn Lajos dr., Reményi Sándor, Rissay Pál és Szabó Miklós, a Földenyi-vegyeskar. A Rádiózenekar vezényli. 3.45: Roosz Emil szalongyűjtése.

1944 szeptember 18-tól szeptember 24-ig

Hétfő

Kedd

Szeptember 18-án: Budapest I.

Szeptember 19-én: Budapest I.

6: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.25: Ébresztő. Torna. 6.45: Reggeli zene. Közben 7: Hírek. Közlemények. 8: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

4: Operagyöngyök. 4.45: Időjelzés, hírek. 4.55: Szegény gyermekek öröme a magyar tenger partján. A közvetített a Gyermekvédő Liga balatonalmádi-i telepéről vezeti Budinszky Sándor. 5.15: Se szó, se beszéd, muzsika. 6: A világ legfurcsább, "reprekelése". Kutassy Gyula előadása Holbeinről. 6.20: Magyar zeneszerzők féltőrája. Közben 6.50: Az örök élet dícsőrete. Részletek Dantte műveiből és a Dantétől szóló művekből. Öszeállította Rátkei László. Közreműködik Mátray Erzsi, Uray Tivadár és Naszódy Sándor. 7.35: A verbunkos zene. Pongrácz Zoltán előadása. Közreműködik Burara Sándor cigányzenekara. 8: Hírek. 8.20: Az Operaházi zenekart Sergio Falloni vezényli. Közreműködik Szegedi Ernő, zongora. Beethoven: G-dur zongoraverseny (Szegeci). Brahms: I. szimfónia (c-moll). 9.35: Dolgozó magyarok. 9.45: Magyar népdalok. A Légierők zenekarat vezényli Dorozsai Károly. Magos a rutala; Gerencséri utca; Látod-e, te babám; Azért, hogy én; Szentiványi dal; Pármi-kas kalapom; Erdő, erdő, Ha fel-ütök; Látod-e, babám; Moldvai csángó táncdal; (A dalokat Dorozsai Károly hangszerezte). 10: Hírek. 10.10: Hírek német nyelven. 10.20: Seta Operettországban. 10.40: Seta Operettországban. 11.40: Tánctáncok. 11.45: Hírek. Budapest II.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

Vasárnap

Szeptember 24-én: Budapest I.

Szeptember 25-én: Budapest I.

5-5.30: Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. 5.30-6: A földművelésügyi minisztérium, mezőgazdasági féltőrája. 6: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.25: Ébresztő. Torna. 6.45: Reggeli zene. Közben 7: Hírek. Közlemények. 8: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

8.20: Hírek. 8.30: A Rádiózenekar műsorából. 10: Hírek. 10.10: Szalonzene. 10.40: Zenekari művek. 11.40: Találkottam Laci bácsival. Gálly Margit előbeszélése. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. Utána: Szórakoztató zene. Közben 12.40: Hírek. 1.25: Időjelzés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Veres Károly cigányzenekara műsorából. 2.30: Hírek. 2.45: Országos Postászenekar. Vezényel Bördögi János. Flotow: Mária, nyúlány. Johann Strauss: Bécsi vér, kerángó. Stephantidas Károly: Gavottt delemontál; Szerelmi kettős. Urbachit Ábránd Grág művai. Lidl. Ernst Fischer: Vitézkötztő. Wismüller Mihály: Tarasvella. Ujvárn József: Lassen kerángó. Dr. Ferbár István: Csakthéborv, egyveleg. 3.45: Magyar Répszük okleveles gondolatokat. Tihomry Ferenc dr. előadása.

4. OLDAL

8.30: A Rádiózenekar műsorából.
10: Hírek.
10:10: Balettzene.
11: A Rendőrzenekart vezényli Bánfalvi Miklós.
11:40: Szülők iskolája.
12: Harangszó.
12:45: Időjelzés.
1:30: Honvédeink üzennek.
2: Azurkék égbolt alatt.
2:30: Hírek.
2:45: Mindenből mindenkinél.
3:30: Hírek.
3:45: Időjelzés.
4:00: Hírek.
4:15: Időjelzés.
4:30: Hírek.
4:45: Időjelzés.
4:55: Hírek.

BUDAPEST II.

5-5:30: Hírek német, román, szlovák, orosz és horvát nyelven.
5:30-6: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felhívása.
6:40: Három lemez - három siker.
6:50: A Rádió hangversenydobogója.
7:50: Hírek.
8:20: Éterpárbaj.
8:30: Hírek.
8:45: Hírek.
9:35: A tanácsos ur előszobájában.
10:10: Hírek német nyelven.
10:20: Esti muzsika.
11: Valakinek muzsikálnak.
11:45: Hírek.

September 24-én

BUDAPEST I.

7: Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8:50: Hírek.
9: Magyar egyházi zene.
10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból.
10:15: Hírek.
10:30: Hírek.
10:45: Hírek.
11: Hírek.
11:45: Hírek.

BUDAPEST II.

8:30-9: Hírek német, román, szlovák, orosz és horvát nyelven.
9-9:30: Hírek német, román, szlovák, orosz és horvát nyelven.
10:10: Hírek.
10:20: Hírek.
10:30: Hírek.
10:45: Hírek.
11: Hírek.
11:45: Hírek.

Délvidék

Ami napunk

A DELVIDEK RÁDIOJA

6:40: Küllőgyi tájékoztató.
6:50: Német hallgatónknak.
7:25: Wagner: A nürnbergi mesterdalkok - előjáték.
8: Hírek.
8:20: Munka után édes a pilhenés.
8:30: Hírek.
8:45: Hírek.
9:35: A tanácsos ur előszobájában.
10:10: Hírek német nyelven.
10:20: Esti muzsika.
11: Valakinek muzsikálnak.
11:45: Hírek.

September 18-án

BUDAPEST I.

6: Uzen az otthon.
6:25: Ébredés.
6:45: Reggeli zene.
7: Hírek.
8: Hírek.
8:30: Hírek.
8:45: Hírek.
9:35: A verbunkos zene.
10:10: Hírek.
10:40: Hírek.
11:40: Hírek.
12: Hírek.

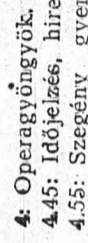
September 19-én

BUDAPEST I.

6: Uzen az otthon.
6:25: Ébredés.
6:45: Reggeli zene.
7: Hírek.
8: Hírek.
8:30: Hírek.
8:45: Hírek.
9:35: A verbunkos zene.
10:10: Hírek.
10:40: Hírek.
11:40: Hírek.
12: Hírek.

1944 szeptember 18-tól szeptember 24-ig

September 18-án

BUDAPEST I.

6: Uzen az otthon.
6:25: Ébredés.
6:45: Reggeli zene.
7: Hírek.
8: Hírek.
8:30: Hírek.
8:45: Hírek.
9:35: A verbunkos zene.
10:10: Hírek.
10:40: Hírek.
11:40: Hírek.
12: Hírek.

September 19-én

BUDAPEST I.

6: Uzen az otthon.
6:25: Ébredés.
6:45: Reggeli zene.
7: Hírek.
8: Hírek.
8:30: Hírek.
8:45: Hírek.
9:35: A verbunkos zene.
10:10: Hírek.
10:40: Hírek.
11:40: Hírek.
12: Hírek.

11:40: Kie a magyar ifjuság?
12: Hírek.
12:45: Hírek.
1:30: Honvédeink üzennek.
1:45: Hírek.
2: Hírek.
2:30: Hírek.
2:45: Hírek.
3: Hírek.
3:30: Hírek.
3:45: Hírek.
4: Hírek.
4:15: Hírek.
4:30: Hírek.
4:45: Hírek.

Légoltalmi Liga közleményei:

Hogyan kell működnie az önvédelmi szervezetnek légítámadás után?

A légoltalmi őrsparancsnok feladatai

Legutóbbi légi támadások alkalmá-
gyes helyeken az önvédelmi szer-
gen eredményes és dicséretes
t végzett. Hogy ez általános jelen
válják és mindenki minden hely-
tudja kötelességét, állandóan fel-
leventeni az erre vonatkozó tudni-
kat.

A KÁR BEJELENTÉSE

hatóság a kárelhárításra és men-
a szükséges intézkedéseket akkor
csak kiadni, amikor a kárról már
ést kapott.

légitámadások nyomán fellépő kár-
at a légoltalmi őrsparancsnok-
nak kell jelenteni,

esetben, ha az őrség és az ősz-
lakók bevetésével sem tud a kár-
egbirtokolni, először a háztömbpa-
noktól kér segítséget, hogy a szom-
házak együttes erővel igyekezze
károkat elhárítani.

ak ha a háztömb sem tudja a kárt
gázdeni, akkor fordulhatnak a leg-
közelebbi hatósági légoltalmi parancs-
hoz,

esetben az alkörzetparancsnokság-
sebb városokban, ahol alkörzet
en, közvetlenül a város légoltalmi
csnokságához. A jelentés történeh-
szóval, de jobb, ha írásban jelen-
kárt.

Kárelhárításnak tartalmaznia kell a
névét, légoltalmi beosztását és
kört, a kár helyét s azt, hogy mi-
tár történt (rombolás, beomlás,
stb.), a már megtett intézkedéseket,
lakók és sebesültek számát és pedig
külön a férfiakét, nőket és gyer-
mekét.

A már elhárított kárt is be kell je-
lenteni s a fel nem robbant bombák
helyét is.

Kárelhárítás után — amennyi-
még más hatósági közeg: rendőr,
biztonsági bizt., körzeti szakszolgálat-
légtámaszt, a hatósági alkör-
parancsnok, vagy rendőr nincs jelen
szomszédos házak légoltalmi őrsé-
kell, valamennyi épkézláb lakó
tartózkodó, a légoltalmi őrség-
parancsnok vagy a tömbparancsnok írá-
s mellett

teleles a kárhelyet ideiglenesen le-
k, a kiváncsiskodókat távol tartani
rendet feltétlenül fenntartani.

meg kell kezdeni a kárelhárí-
tásokat, minden mást megelőzve,

szükség esetén kell részletesen
kell, a Liga mentőeljárására, ha
orvosi beavatkozásra is szükség
hatósági segélyhelyre vagy a kór-
kell szállítani.

mentőeljárásul meg kell kezdeni a
tást, és:

teleltetett kis gyerekek eloltása vagy
szűkebb és tővaterjedésükben meg-
adályozása.

A MENTÉS MUNKÁJA

időig is, amíg a műszak mentőszere-
működnek, a betemetett és élet-
helyzetbe került emberek men-
előfeltételeket kell megterem-
eredményes munkát biztosítja
tömbparancsnoknál lévő háztömb-
helyen a háztömbhöz tartozó há-
helyei, a megközelítési utvonat
járóval és vészkijáratok helyei
vannak tüntetve. A tömbparancs-
nak tehát azonnal a kárhelyre kell
a tömbparancsnokkal. Ezenfelül kívána-
még az is, hogy
a légoltalmi őrsparancsnokok is-

merjék a szomszédos házak óvőhe-
lyeknek elhelyezését.

Elsősorban innen igyekezzenek a men-
tést megindítani. Ha ez nem sikerül a
romhalmazhoz csak akkor szabad nyu-
ni, ha az a törmelék egyensúlyi helyze-
tének megbontását nem idézi elő. A
szakszerűtlen munka tekintetében ugyan
is többet árthat, mint használhat és e-
gyes eltemetettek életébe kerülhet, akik
eddig a romhalmaz különös elhelyezke-
dése által életben maradtak.

A munkát csendben kell végezni, a
szomszédos lakóknak, gerendákon és
csöveken is kell figyelni, hogy a
bentszorultak nem adnak-e életjelet
és ha igen, meg kell állapítani a tartó-
zkodásuk helyét és visszakopogtatással
bátorítani kell őket.

A fel nem robbant bombákat úgy
kell tekinteni, hogy bármely pillanatban
robbanhatnak. A környezetet azonnal le
kell tehát zárni, a veszélyeztetett hely-
ről a lakókat el kell távolítani. Külö-
leg a légi riadó emelt jel után nem sza-
bad lakásaikba felengedni.

INGÓSÁGOK MENTÉSE

Közös kötelesség az ingóságok men-
tése. Nem úgy azonban, hogy az abla-

kokon keresztül ledobhatunk uradon hol-
mát a mélybe, hogy ott törjenek azok
pozdrójává. A nélkülözhetetlenség és a
fontosság szabja meg a sorrendet.

Ne feledkezzünk meg tehát az ólmi-
szerekről, a ruha- és felszerelésről,
som.

Lássuk el butorainkat, ingóságainkat jól
olvasható jelzőtáplókkal, amelyekben rajta
áll a nevünk és lakcímünk.

Nem elegendő az ingóságokat csak
megmenteni, azokat őriztetni, a továb-
bi veszélytől meg kell óvni. A ház, a
rombolás helyétől távol s a tüzterjedési
irányával ellentétben kell elhelyezni a-
zokat, letakarni valamilyen terítővel,
szőnyeggel, ponyvával, s mellettük ad-
dig is, amíg a mentési munka folyik, egy
vagy két őrt kell hagyni.

A megmentett ingóságok átállítására
a hatóság által kiadott új otthonba
a tulajdonos kötelessége.

Ne feledkezzünk meg a hátrétkel-
ná vált emberársainkról. Ezeket a kár-
hely közelében kijelölt helyen kell gyűjt-
teni, majd a kerületi ámeneti szállásra
irányítani.

Műveket a munkálataikat a ház-
tömb területén a háztömbparancsnoknak
kell irányítani. Ha azonban a ház-
tömbparancsnok nincs a helyszínen, ez
ne jelentse a háztömb teljes szétesését.
Ez esetben a tömbparancsnok által ki-
jelölt sorrendben az egyes őrsparancs-
nokoknak (helyetteseknek) kell átven-
niük az irányítást.

Végül jartsuk szem előtt, minden se-
gítő-, mentő-karra, kézre szükség van,
de bántéskodókra, kiváncsiskodókra so-
ha. (MTI)

Mindenféle kedvelőknél
PÁLINKÁT
legnagyobb naplón, előnyös fel-
tétellel kéri, Kerek György gyű-
műgyűjtő és könyvtáros irodája, Bu-
dapest, XI. Kazinczy utca 24, tele-
fon: 469-368.

dék (1420). A nagyközségek száma 1516,
a kisközségeké 4951, úgyhogy együtt-
véve 6198 várost és községet tartanak
számán. A külterületi lakott helyek szá-
ma 17.405.

Külön tünteti fel a kimutatás Kárpát
alját, ahol három közigazgatási kren-
deltség működik: a beregi, máramarosi
és az ungi.

41 MEGYE

A megyék és városok felsorolása u-
tán vármegyénként közli a helységnév-
tár a járásokat és a hozzájuk tartozó
falvakat lélekszámukkal együtt. A kül-
területi lakott helyeknél utabgazítanak
a megjegyzések arra vonatkozólag,
hogy működik-e jegyzői kirendeltség,
anyakönyvi hivatal, található-e posta,
stb. A bácskai székelytelepek csaknem
kivétel nélkül jegyzői kirendeltséggel
rendelkeznek és ezek már mint önálló
községek szerepelnek a helységnévtár-
ban.

Kárpátalja községeinek adatai ugyan
csak külön szerepelnek a könyvben. A
könyv külön értéke a betűrendes rész,
amelyben Magyarország összes lakóhe-
lyei megtalálhatók. A községekere vo-
natkozó adatok 600 oldal foglalnak le
a könyvből, miután a visszacsatolt ter-
ületek községeinek adatait is megta-
lálhatók itt. A kárpátaljai községek ma-
gyar- és cirilbetűs névsora a függelék-
ben található meg.

AZ ELCSATOLT TERÜLETEK ADATAI

Külön értéke a Helységnévtár az
elcsatolt területekre vonatkozó rész. Ki-
lenc fejezetre oszlik a könyv befejező
része, amelynek első része a Romániá-
hoz tartozó területeken lévő városokat,
vármegyéket és községeket tartalmazza.
Romániában 5 új város maradt:
Arad, Brassó, Gyulafehérvár, Nagysze-
ben és Temesvár. A vármegyék száma
13. Szlovákiában Pozsony város, to-
vábbá a pozsonyi, nyitrai, trencsényi,
tátrai, besztercebányai és eperjesi zse-
pák, illetve főispánságok, amelyeknél
58 járást van. A német birodalomhoz
tartozó területen 7 járás van, székhely-
ük Bécs, illetve Grác. A Szerbiához
tartozó területen: Felérttemplom, Nagy-
becskerek, Nagykikinda, Pancsova és
Versec. Olaszországhoz tartozó terü-
teken Fiume városa fekszik. A bánáti
községeknél az elcsatolás előtt érvény-
ben volt vármegyei beosztás van feltű-
tetve. Amíg azonban a magyarországi
községek adatai részletesebbek, addig az
elcsatolt községeknél csupán a lakó-
hely megjelölése és fekvésére korláto-
zódnak. A magyar helységnevek mel-
lett megtalálhatók a helységek új ne-
vei.

Magyarország közigazgatási térde-
pe is megtalálható a Helységnévtárban,
a vármegyékhez tartozó járásokkal és
megyei városokkal, külön kiemelve a
törvényhatósági jogú városokat.

Magyarország lakosságának települési megoszlása

91 város, 1516 nagyközség, 4951 kisközség és 17.405 lakott hely adatai az új magyar helységnévtárban

Magyarország helységnevtárának új
kötete most jelent meg a Központi Sta-
tisztikai Hivatal szerkesztésében. A
közel 800 oldalas mű bepillantást enged
Magyarország minden városába és köz-
ségébe, lakosságának megoszlásába és
elhelyezkedésébe. Minden lakott hely,
még a legkisebb is megtalálható a
könyvben. A helységek jelentőségét, la-
kosságának nemzetiségi megoszlását,
birtokpolitikai helyzetét is feltüntetik az
adatok. Hasznos útmutató ezért a könyv
mert könnyen megtalálhatók a közsé-
gek és mindenki az ott felsorolt ada-
tokból megtudhatja azt, ami érdekli.

91 VÁROS 262 JÁRÁS

Magyarország közigazgatási beosztá-
tása a következő képet nyújtja. A tör-

vényhatósági jogú városok száma 21, a
megyei városoké 70. A legtöbb megyei
város Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyé-
ben van (13), míg a többiben átlag csak
egy-kettő, ez alól csak Jász-Nagykun-
Szolnok megye kivétel, ahol 6, Nógrád,
valamint Szatmár vármegye, ahol há-
rom-három megyei város áll fenn.

Az ország 252 járásra oszlik, azon-
kívül 10 szolgabírói kirendeltség is mű-
ködik. A városokhoz hasonlóan Pest-
Pilis-Solt-Kiskun megyében található a
legnagyobb járás (17), majd Bács-Bodrog és
Zala vármegye következik 14-14, Bi-
har 12 és Szatmár vármegye 11 járás-
sal, míg a többi megyében 10-nél ke-
vesebb a járások száma.

Meglepően sok körjegyzőség műkö-

Anfuso berlini olasz követ a Németországban dolgozó volt olasz internált katonák között

SPORT

Nagy az érdeklődés a vasárnapi zombori bajnoki mérkőzések iránt

Mint tegnap már jelentettük, Zomborban vasárnap kettős bajnoki műsort bonyolítanak le. A MOVE-ZKT a Petrőci AC, a ZSE pedig a BSE együttesével méri össze erejét. A mérkőzések iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg, hiszen a bajnoki pontok valamennyi szereplő csapat számára nagy fontossággal bírnak.

A ZSE intézője felhívja az alábbi játékosokat, hogy vasárnap délután 3 órakor jelenjenek meg az öltözőben:

Babics, Joch, Sebő, Suci, Matos, Engert, Huber, Pataki, Steiner, Eusztákio, Geba, Tordi, Szelinger, Kovács és Vilim.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter.
327.702-1944. X. 3.

FELVÉTELI HIRDETMÉNY

A fenntartásom alá tartozó abanyszántói, adai, alsóvereckei, bajai, balassagyarmati, bánffyuhunyadi, battyánfalvi, berettyóújfalui, celi, cselővári, csongrádi, csornai, enyingi, gönci, győri, gyulai, hajdudorogi, halmi, ipolysági, iánoshalmi, kaposvári, kiskunhalasi, kiskvárdai, kiszombori, komáromi, kunszentmiklósi, mátyásfalvi, mezőkővesdi, miskolci, mohácsi, móri, munkácsi, nagykanizsai, nagykarolyi, nagykőrösi, nagy-somkúti, nagyszalontai, párkányi, ráckevéi, rimaszombati, sárospataki, siklósi, szászrégeni, széki, székelyhídi, székesfehérvári, szentesi, szentlőrinci, szilágyosmlyói, szombathelyi, tamási, tatai, tiszafüredi, tiszalöki, topolyai, török-szentmiklósi és zselizi m. kir. gazdasági iskolába felvételt az év október 1-ig lehet folyamodni.

Az iskolák célja a körzetükbe tartozó községek kisgazdáinak és kisbirtokosainak gyermekeit hazafias, vallásos, csücsüvel nevelésben részesíteni, a korszerű gazdálkodásra kiképezni, hogy az iskola elvégzése után szerzett tudásukat a saját vagy szülőik gazdaságának korszerű kezelésére fordíthassák és így a környezetük feljújítását, gazdasági színvonalának emelésében jó példával járjanak elől.

A tanulmányi idő két tanév, mely két elméleti és két gyakorlati félévre oszlik. Az elméleti félév alatt — november elejétől március közepéig — a tanulók az iskolában elméleti oktatásban részesülnek. A gyakorlati félévek alatt a tanulók saját, vagy szülőik gazdaságában munkálkodnak és ez idő alatt az iskola tanárai otthonukban részesítik őket gyakorlati oktatásban.

A felvétel feltételei:

1. földművelés-gazdálkodó családból való származás,
2. betöltött 15 éves életkor,
3. legalább az elemi népiskola IV. osztályának elvégzése és
4. fertőző betegségektől mentes egészséges állapot.

A felvételnél előnyben részesültek:

1. a magasabb előképzettséggel,
2. hadiárva, a vitézek, a hadirokkantak, a hadiözvegyek, a tűzharcosok és a sokgyermekes szülők gyermekei, valamint
3. akik kedvezőbb előzetes tanulmányi eredményeket igazolnak.

A felvételt a lakóhely szerint illetékes községek előjárósága után, vagy közvetlenül az illető m. kir. téli gazdasági iskola igazgatóságánál — személynél, vagy levélben — kéni. Ekkor a születési anyakönyvi kivonatot, az utólag elvégzett iskoláiról szóló bizonyítványt, valamint a községi vagyoni bizonyítványt be kell mutatni.

A felvétel iránt jelentkezéseket felvételükre az iskola igazgatósága október végéig írásban értesíti.

A tanítás ingyenes. A tanulók tehát beiratási-, tan- és vizsgadíjat nem fizetnek.

Költségek.

Azokban az iskolákban, ahol tanulóotthon (internátus) van, a tanulók egy része abban elhelyezést nyer, s teljes ellátást (lakás, étkezés, fűtés, világítás, orvosi vizsgálat és gyógykezelés) kap a téli félévre 300 (Háromszáz) pengőért.

A tanulóotthon nélküli iskolák a tanulókat megbízható magánházakban helyezik el.

Szegényebb sorsu, támogatásra érdemes tanulók, a vármegyék és a községek által rendelkezésre bocsátott, s az előírt ellátási díj egész vagy bizonyos részösszegének megfelelő összegű tanulmányi segélyben részesíthetők.

Ilyen kedvezmény adományozásért az illető téli gazdasági iskola igazgatóságához kell fordulni.

Az előírt tankönyvek, füzetek, írószerek, formáspapka árát, valamint az ifjúsági gazdakör tagsági díját minden tanuló a sajátjából köteles viselni. Ezek a költségek ezidőközben az egész tanévre mintegy 40—45 pengő tesznek ki.

Az iskolába vasuton bejáró tanulók kedvezményes tanulói havi bérletjegy váltására jogosultak.

Az iskolát sikeresen végzett tanulók bizonyítványt nyernek és az »Aranykalász» jelvény viselésére, valamint az »Aranykalászos gazda» cím használatára jogosultak. Az »Aranykalászos gazda» a m. kir. mezőgazdasági szakiskolák II. évfolyamára irakozhatnak be.

Az érdeklődőket a részletekre vonatkozóan a m. kir. téli gazdasági iskolák igazgatósága tájékoztatja.

A bajai m. kir. téli gazdasági iskola hivatalosan megállapított beépítési körzete: Baja thi. város és Zombor thi. város, valamint a bajai, zombori, apatini, hódásági járásek községei.

Budapest, 1944. augusztus 2.

A Délvidék tábori póstája

Birher András (A. 295), Fejes István (C. 963), Kovács István (K. 875), Vukovits Sándor (P. 244), Trész László (C. 991), Kovács István (Z. 881), Kollár István (K. 482), Jagicza Ferenc (L. 178), Stargl Ferenc (C. 595), Jankovits Ferenc (M. 284) honvédbajtársaknak üzenik a Bezdáni Sport Klub vezetői, játékosai és szurkolói:

Sok-sok szíves üdvözlést küldünk fronton küzdő bajtársainknak. A bajnokság megkezdődött, múlt vasárnap Ujverbászton játszottunk, ahol 5:2 arányban vereséget szenvedtünk. A két gólt Kedves és Náci rúgták. Csapatunk így állt fel: Csapó, Náci, Sörös, Vincze, Matheisz, Szabó, Köszegi, Kedves J., Pöcz és Ruff T. Csapatunknak már szombat este el kellett utaznia, a fiúk fáradtan állta ki mérkőzésre. Az UCSE-nak külön szerencséje volt, hogy véletlenül éppen összes katonai játékosai otthon voltak. Szeptember 17-én a ZSE-vel játszottunk Zomborban. A keddi lapot mindnyájatoknak elküldjük, akár

győzünk, akár veszünk. (De azért reméljük, hogy győzünk). Minden BSE sportoló és szurkoló nevében: Lang Péter.

»ÉLETEM LEGSZEBB NAPJA VOLT...»

Egyik kedves zombori olvasónk küldötte be hozzánk a tábori lapot, amelyen Szabadka Sándort, a MOVE ZTK balszélsője egy érdekes katonamérkőzésről számolt be. Szabadka Sándor ugyanis mint kapr. tizedes Verőcén teljesített szolgálatot. Itt mérte össze erejét barátságos mérkőzésen egy horvát és egy magyar válogatott katonacsapat. A horvátok között játszott a horvát

nemzeti válogatott két nagyevű játékos, Lechner és Urch-is. A mérkőzés 2:0-ás magyar eredményrel végződött s a magyar csapat két gólját: Szabadka Sándor, a MOVE ZTK kitűnő játékos rúgta. Elképzelhetjük, hogy milyen nagy öröm volt ez számára. Azért írta haza zombori barátjának:

— Életem legszebb napja volt. A mérkőzés alatt csak úgy zúgott a biztatás. Utána pedig bajtársaim a vállukon vittek le a pályáról...

Kostyák József örvezelő (Táb. póst. Z. 826.) üzeni feleségének és kislányának, jól érzi magát, né aggodjának érte. Szerető csókjait küldi és kéri, sokat írjanak neki.

A Sarkvidék érdekességei

Az Északi Sarkköről felfelé eső terület általában egy szarvas, mint kiellen jégvilág, ahol semmi jelentősebb állati, vagy növényi élet nincs. Tévedés. Vannak a Sarkkörön túl olyan területek, amelyek a föld kincseiben, jelentős ásványi termékeiben, mint például szén, érc, sőt petroléum igen gazdagok és az állat- és növényvilág terén is igen értékes kihasználási lehetőséget nyújtanak.

Európa északi részének egy keskeny területe, a Spitzbergák, Grönland, Izland északi része, továbbá Alaska és a legészakibb Kanada jelentős területe esik a Sarkkörön túlra. Ez összesen kb. 26 millió négyzetkilométer területet tesz ki, kétszer akkora terület, mint egész Európa. Igaz, hogy szárazföld, illetőleg sziget csak 8 millió négyzetkilométer, a többi pedig tenger.

A jelentős erdőknél és legelőterületeken élő állatfajok száma 8000,

a növényvilág pedig a moháktól kezdve a fáig 1500 fajtaival szerepel. Nem kiellen jégvilág ez. Ha valaki például június folyamán Grönland keleti partjára lép, kilométernyi távolságban befelé dus mezőket talál, még virágokat is, és ezeken a mezőkön tízezerszámra legelésznek az Észak állatai. Mindezek a területek, beleértve Észak-Szibériát, Észak-Kanadát és Skandinávia legészakibb területeit is, óriási lehetőségeket nyújtanak a husellátás terén. Elsősorban a rénszarvas jön tekintetbe, amely olyan igénytelen állat, hogy még a legmélyebb hóban is megkeresi a maga eledelét és egy huszonötzres csorda őrzésére hatnyolc pásztor és néhány kutya elegendő. Alaska és Kanada területein tíz-tizenhárom millió rénszarvast lehet tenyészteni. Az élelmiszertermelés terén a „Sarkvidék” halak szempontjából is igen jelentős.

APROHIRDETESEK

HA SZÉP ÉS JÓ MODERN BUTORT

AKAR forduljon bizalommal

Schmidt Fülöp

műbutor és épületasztalozhoz, Zombor, Barát utca 4. Telefon 139.

ÖNÁLLÓ jobb iparos keres középkor, egyedülálló asszonyt. Levelet: Élettárs jelgére a kiadóba. a-1296-f

HUSNYULAK eladók, melyek továbbtenyésztésre is alkalmasak. Zombor, Rákóczi ut 33. a-1381

OLCSÓN eladó 1 drb. 3 hónapos vemhes koca és 3 drb. 1 éves südő. Érdeklődni lehet Csuhás Benő utca 24. alatt. a-1383-f

KIFUTÓFIUT vagy lányt, állandó munkára felvesz Matkósz Péter műszaki cég, Zombor, Petőfi u. 3. a-1385-f

TOLLPÁRNÁK, paplanok, női kabátok, többféle fehérmű és ruhák, olcsón eladók. Orgona utca 12. a-i 1385-f

EGY UJ üvegajtó eladó. Megtekinthető: Zombor, Hajdu utca 5 alatt. a-1367-f

GYERMEKKOCSI eladó. Megtekinthető: Hajdu utca 1 alatt. a-1368-f

AZONNALRA belépésre keresek egy hálózati és belső szerelésben jártas villanyszerelőt. Villanytelep, Bácskossuthfalva. a-1392

BEZDÁNBAN Kanizsai Andrásnak 2 drb. kádja eladó. gróf Csáki utca 100. a-1390

CIPŐFELSŐRÉSZKÉSZÍTŐ, tűzőnő állást keres. Címe: Rókus utca 18. a-1389-f

TISZTI ÖLTÖNY, kamarn szövésből, egészen új eladó. Bercsényi ut 55. a-1388-f

BEJÁRÓNÓT vagy egésznapra mindenest keresek. Jelentkezni: Mátyás király ut 24. a-1387-f

MÉLY gyermekkosci jogoszláv gyártmányu eladó. Zombor, Mester utca 6. a-1393

ELADÓ irodabutor, írógép, 500 kg-os tolsúlyos és tizedes mérleg, bálázóprés. Arany János-u. 31. sz. a-1392

JÓRAVALÓ, szorgalmas, 18 év körüli lányt, egésznap házimunkára, reggel 7 este 6-ig, jó fizetéssel, azonnal felveszek. Érdeklődni: Vadászkiút iródjában. a-1394

Vaddisznó gyátmányu ekék, mezőgazdasági gépek és zománczott tűzhelyek, régi öntvény beszolgáltatása mellett kaphatók

MÜLLER vaskereskedőnél, ZOMBOR

Vasat, lemezt, kocsiengelyt, szegyet és huzalt legyre azonnal kaphat. Szőlőprés és szőlőzúzó megérkeztek.